

Mawson Energi AB
c/o Vanhanen Erkki
Kyrkgatan 41

SE-961 35 BODEN

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Karsikkovaara, Rompas, Kaunismaa

Hakija Mawson Energi AB
Boden
Ruotsi

Yhteystiedot:
Vanhanen Erkki
Kyrkgatan 41

SE-961 35 BODEN

Lisätietoja antaa:
Erkki Vanhanen, puh. 050 44 88 005

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 15.10.2009 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksen on jättänyt Areva Resources Finland Oy, mutta hakemus on siirretty 13.5.2010 Mawson Energi AB:lle.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 9.8.2010; 15.11.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 30.10.2009 kartat, pinta-ala- ja maanomistajatiedot
- 9.12.2009 esteettömyystodistus
- 14.7.2010 raportit: Luonnon ja maankäytön erityispiirteet sekä Natura-tarveharkintaselvitys
- 11.11.2010 Natura 2000 -selvitys
- 12.11.2010 tilatietojen korjaus
- 17.11.2010 maanomistaja-, rajanaapuri-, tila- ja pinta-ali tiedot

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Rovaniemi (698), Ylitornio (976)

KaivNro 8837/1; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-14-19	Mäki	Lohijärvi	2,33
976-406-14-25	Peltola	Lohijärvi	0,52
976-406-14-27	Laine	Lohijärvi	4,65
976-406-71-0	Viirilä	Lohijärvi	36,73
976-406-72-0	Antinmaa	Lohijärvi	12,91
976-407-13-29	Harju	Meltosjärvi	1,56
976-407-34-7	Ojala	Meltosjärvi	33,57
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	7,72
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/2; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-23-17	Niva	Lohijärvi	15,35
976-407-13-22	Rajala	Meltosjärvi	3,87
976-407-13-24	Rantasaajo	Meltosjärvi	0,19
976-407-13-29	Harju	Meltosjärvi	6,12
976-407-13-57	Perämetsä	Meltosjärvi	7,69
976-407-13-58	Kotavaara I	Meltosjärvi	1,44
976-407-13-59	Lappi	Meltosjärvi	8,14

976-407-30-0	Koiramaanlehto	Meltosjärvi	24,57
976-407-34-65	Käpylä II	Meltosjärvi	10,34
976-407-34-7	Ojala	Meltosjärvi	12,10
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	9,10
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	1,06
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/3; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-19-20	Hietala	Lohijärvi	5,49
976-406-23-17	Niva	Lohijärvi	19,60
976-407-13-22	Rajala	Meltosjärvi	10,71
976-407-13-24	Rantasaajo	Meltosjärvi	9,43
976-407-13-26	Kotavaara	Meltosjärvi	11,62
976-407-29-2	Mäkelä	Meltosjärvi	4,06
976-407-34-53	Kumpula	Meltosjärvi	9,99
976-407-34-65	Käpylä II	Meltosjärvi	2,77
976-407-34-69	Vihriälä	Meltosjärvi	6,75
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	19,57
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/4; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-19-20	Hietala	Lohijärvi	0,46
976-407-29-2	Mäkelä	Meltosjärvi	5,27
976-407-29-6	Uusimäkelä	Meltosjärvi	27,99
976-407-34-46	Vaaranpää III	Meltosjärvi	0,60
976-407-34-69	Vihriälä	Meltosjärvi	6,11
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	59,55
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/5; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-10-14	Viiala	Meltosjärvi	0,49
976-407-10-25	Helilä	Meltosjärvi	5,91
976-407-10-8	Kaunola	Meltosjärvi	1,36
976-407-1-24	Ellespysä	Meltosjärvi	12,94
976-407-1-34	Sillanpää	Meltosjärvi	9,85
976-407-1-6	Salmela	Meltosjärvi	0,06
976-407-1-7	Viiri	Meltosjärvi	0,46
976-407-1-8	Salmenkorva	Meltosjärvi	2,68
976-407-1-9	Koskimaa	Meltosjärvi	10,37

976-407-2-120	Elleksensaajo	Meltosjärvi	0,17
976-407-2-165	Törmä	Meltosjärvi	12,77
976-407-2-25	Peltola	Meltosjärvi	1,51
976-407-36-1	Ristioja	Meltosjärvi	8,25
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	28,14
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	1,83
		Yhteensä ha	96,79

KaivNro 8837/6; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-10-25	Hellä	Meltosjärvi	21,37
976-407-10-8	Kaunola	Meltosjärvi	19,26
976-407-1-11	Salmi	Meltosjärvi	0,62
976-407-11-11	Ruonamaa	Meltosjärvi	0,12
976-407-11-13	Aukimaa	Meltosjärvi	0,09
976-407-1-24	Ellespysä	Meltosjärvi	0,11
976-407-1-34	Sillanpää	Meltosjärvi	6,52
976-407-1-9	Koskimaa	Meltosjärvi	0,02
976-407-2-116	Havula	Meltosjärvi	3,40
976-407-2-120	Elleksensaajo	Meltosjärvi	29,06
976-407-2-133	Alahannu	Meltosjärvi	0,01
976-407-2-142	Käpylä	Meltosjärvi	2,35
976-407-2-25	Peltola	Meltosjärvi	6,49
976-407-2-64	Keskihannu	Meltosjärvi	0,10
976-407-5-37	Anttila	Meltosjärvi	0,05
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	1,30
		Yhteensä ha	90,87

KaivNro 8837/7; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-14-19	Mäki	Lohijärvi	0,08
976-406-14-25	Peltola	Lohijärvi	5,91
976-406-14-27	Laine	Lohijärvi	3,81
976-406-23-17	Niva	Lohijärvi	16,45
976-406-71-0	Viirilä	Lohijärvi	0,01
976-407-13-21	Suolamaa	Meltosjärvi	13,33
976-407-13-24	Rantasaajo	Meltosjärvi	9,11
976-407-13-59	Lappi	Meltosjärvi	0,03
976-407-2-38	Sointula	Meltosjärvi	0,78
976-407-30-0	Koiramaanlehto	Meltosjärvi	26,56

976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	23,89
		Yhteensä ha	99,96

KaivNro 8837/8; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-19-20	Hietala	Lohijärvi	56,50
976-406-23-17	Niva	Lohijärvi	31,64
976-407-30-0	Koiramäänlehto	Meltosjärvi	11,83
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/9; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-19-20	Hietala	Lohijärvi	26,05
976-407-10-14	Viiala	Meltosjärvi	45,22
976-407-34-46	Vaaranpää III	Meltosjärvi	4,96
976-407-34-69	Vihriälä	Meltosjärvi	0,23
976-407-34-9	Leppäniemi	Meltosjärvi	2,42
976-407-36-7	Lahtela	Meltosjärvi	10,59
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	8,25
		Yhteensä ha	97,72

KaivNro 8837/10; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-10-14	Viiala	Meltosjärvi	14,31
976-407-10-25	Helilä	Meltosjärvi	1,73
976-407-1-24	Ellespysä	Meltosjärvi	1,39
976-407-2-116	Havula	Meltosjärvi	0,20
976-407-2-142	Käpylä	Meltosjärvi	4,28
976-407-25-0	Jokela	Meltosjärvi	20,29
976-407-2-64	Keskihannu	Meltosjärvi	10,99
976-407-34-9	Leppäniemi	Meltosjärvi	5,76
976-407-36-1	Ristioja	Meltosjärvi	2,30
976-407-36-4	Vierelä	Meltosjärvi	10,25
976-407-36-7	Lahtela	Meltosjärvi	8,99
976-407-37-15	Matala	Meltosjärvi	4,35
		Yhteensä ha	84,84

KaivNro 8837/11; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-2-100	Havukka	Meltosjärvi	9,90
976-407-2-118	Kenttäniemi	Meltosjärvi	4,41

976-407-2-158	Mäkihannu	Meltosjärvi	12,51
976-407-2-167	Kerttula	Meltosjärvi	10,55
976-407-2-168	Anttula	Meltosjärvi	12,49
976-407-22-4	Peltokorpi	Meltosjärvi	2,77
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	7,88
976-407-29-6	Uusimäkelä	Meltosjärvi	0,06
976-407-34-51	Järvenpää	Meltosjärvi	6,07
976-407-36-9	Rajala	Meltosjärvi	5,38
976-407-37-10	Kangas	Meltosjärvi	18,29
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,68
		Yhteensä ha	90,99

KaivNro 8837/12; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-2-135	Ylihannu	Meltosjärvi	3,84
976-407-2-167	Kerttula	Meltosjärvi	12,71
976-407-2-168	Anttula	Meltosjärvi	0,05
976-407-21-7	Lylymaa	Meltosjärvi	0,91
976-407-22-4	Peltokorpi	Meltosjärvi	56,58
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	4,60
976-407-37-10	Kangas	Meltosjärvi	11,00
976-407-5-27	Koivula	Meltosjärvi	4,58
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,82
		Yhteensä ha	95,09

KaivNro 8837/13; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-21-4	Puistola II	Meltosjärvi	6,62
976-407-21-7	Lylymaa	Meltosjärvi	40,46
976-407-5-27	Koivula	Meltosjärvi	1,41
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	13,85
		Yhteensä ha	62,34

KaivNro 8837/14; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 14

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-109-0	Takaranta	Lohijärvi	13,88
976-406-112-0	Ristikangas	Lohijärvi	30,48
976-406-19-20	Hietala	Lohijärvi	33,83
976-407-10-14	Viiala	Meltosjärvi	19,81

976-407-30-0	Koiramaanlehto	Meltosjärvi	1,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/15; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 15

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-109-0	Takaranta	Lohijärvi	21,44
976-407-10-14	Viiala	Meltosjärvi	7,26
976-407-10-8	Kaunola	Meltosjärvi	26,63
976-407-25-0	Jokela	Meltosjärvi	44,64
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/16; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 16

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-10-23	Leppälä	Meltosjärvi	6,60
976-407-10-24	Kivikko	Meltosjärvi	5,23
976-407-10-25	Helilä	Meltosjärvi	11,28
976-407-10-8	Kaunola	Meltosjärvi	8,22
976-407-2-116	Havula	Meltosjärvi	22,88
976-407-24-1	Johansson	Meltosjärvi	8,26
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	0,74
976-407-25-0	Jokela	Meltosjärvi	6,90
976-407-5-88	Niemelä	Meltosjärvi	13,58
		Yhteensä ha	83,69

KaivNro 8837/17; valtausalueen nimi: Karsikkovaara 17

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-406-109-0	Takaranta	Lohijärvi	5,66
976-406-110-0	Mäntyranta	Lohijärvi	6,02
976-407-10-23	Leppälä	Meltosjärvi	5,79
976-407-10-25	Helilä	Meltosjärvi	0,92
976-407-10-8	Kaunola	Meltosjärvi	17,77
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	16,70
		Yhteensä ha	52,86

KaivNro 8837/18; valtausalueen nimi: Rompas 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-10-25	Helilä	Meltosjärvi	5,52
976-407-24-1	Johansson	Meltosjärvi	10,02
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	7,79
976-407-5-88	Niemelä	Meltosjärvi	13,53

976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	52,43
		Yhteensä ha	89,29

KaivNro 8837/19; valtausalueen nimi: Rompas 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-15-3	Lampela	Meltosjärvi	0,11
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	58,79
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	41,07
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/20; valtausalueen nimi: Rompas 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-15-15	Rinne	Meltosjärvi	11,02
976-407-15-3	Lampela	Meltosjärvi	4,35
976-407-2-135	Ylihannu	Meltosjärvi	17,57
976-407-24-3	Sattanen	Meltosjärvi	9,77
976-407-37-10	Kangas	Meltosjärvi	2,21
976-407-5-27	Koivula	Meltosjärvi	10,47
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,68
976-407-876-5	Harjunperän jakokunta	Meltosjärvi	0,63
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	36,77
		Yhteensä ha	93,47

KaivNro 8837/21; valtausalueen nimi: Rompas 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-21-7	Lylymaa	Meltosjärvi	4,83
976-407-22-4	Peltokorpi	Meltosjärvi	39,55
976-407-5-27	Koivula	Meltosjärvi	11,28
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	43,81
		Yhteensä ha	99,47

KaivNro 8837/22; valtausalueen nimi: Rompas 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/23; valtausalueen nimi: Rompas 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-15-15	Rinne	Meltosjärvi	5,99
976-407-15-18	Viertola	Meltosjärvi	8,42

976-407-15-21	Siirtola	Meltosjärvi	11,46
976-407-15-3	Lampela	Meltosjärvi	8,57
976-407-5-9	Vuolo	Meltosjärvi	7,12
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,15
976-407-876-5	Harjunperän jakokunta	Meltosjärvi	0,32
976-874-4-1	Kristojen yhteismetsä	Yhteismetsät	19,20
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	36,63
		Yhteensä ha	97,86

KaivNro 8837/24; valtausalueen nimi: Rompas 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-15-15	Rinne	Meltosjärvi	5,33
976-407-15-3	Lampela	Meltosjärvi	3,84
976-407-5-9	Vuolo	Meltosjärvi	21,75
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,58
976-407-876-5	Harjunperän jakokunta	Meltosjärvi	0,25
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	66,96
		Yhteensä ha	98,71

KaivNro 8837/25; valtausalueen nimi: Rompas 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/26; valtausalueen nimi: Rompas 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/27; valtausalueen nimi: Rompas 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-876-5	Harjunperän jakokunta	Meltosjärvi	0,09
976-874-4-1	Kristojen yhteismetsä	Yhteismetsät	8,83
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	91,06
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/28; valtausalueen nimi: Rompas 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/29; valtausalueen nimi: Rompas 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/30; valtausalueen nimi: Rompas 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/31; valtausalueen nimi: Rompas 14

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/32; valtausalueen nimi: Rompas 15

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-1	Tuorerommaksen soidensuojelualue	Suojelualue	40,56
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	59,41
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/33; valtausalueen nimi: Rompas 16

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-1	Tuorerommaksen soidensuojelualue	Suojelualue	33,09
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	66,89
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/34; valtausalueen nimi: Rompas 17

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/35; valtausalueen nimi: Rompas 18

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/36; valtausalueen nimi: Rompas 19

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-1	Tuorerommaksen soidensuojelualue	Suojelualue	12,18
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	87,80
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/37; valtausalueen nimi: Rompas 20

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-1	Tuorerommaksen soidensuojelualue	Suojelualue	22,63
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	77,35
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/38; valtausalueen nimi: Rompas 21

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/39; valtausalueen nimi: Rompas 22

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/40; valtausalueen nimi: Rompas 23

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-1	Tuorerommaksen soidensuojelualue	Suojelualue	10,02
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	89,95
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/41; valtausalueen nimi: Rompas 24

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-3	Palorompaan lehtojensuojelualue	Suojelualue	1,25

976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	98,73
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/42; valtausalueen nimi: Rompas 25

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,62
		Yhteensä ha	99,62

KaivNro 8837/43; valtausalueen nimi: Rompas 26

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-20-4	Myllykoski	Meltosjärvi	11,35
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	88,62
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/44; valtausalueen nimi: Rompas 27

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-3	Palorompaan lehtojensuojelualue	Suojelualue	24,93
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	75,05
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/45; valtausalueen nimi: Rompas 28

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-3	Palorompaan lehtojensuojelualue	Suojelualue	26,52
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	73,46
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/46; valtausalueen nimi: Rompas 29

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,62
		Yhteensä ha	99,62

KaivNro 8837/47; valtausalueen nimi: Rompas 30

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-20-2	Kaitajärvi	Meltosjärvi	5,27
976-407-20-4	Myllykoski	Meltosjärvi	11,98
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	81,50
		Yhteensä ha	98,75

KaivNro 8837/48; valtausalueen nimi: Rompas 31

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-20-4	Myllykoski	Meltosjärvi	1,15
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	98,83
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/49; valtausalueen nimi: Rompas 32

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-19-15	Laakso	Meltosjärvi	5,12
976-407-19-16	Suoja-Viertola	Meltosjärvi	2,20
976-891-1-3	Palorompaan lehtojensuojelualue	Suojelualue	13,71
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	78,27
		Yhteensä ha	99,30

KaivNro 8837/50; valtausalueen nimi: Rompas 33

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-3	Palorompaan lehtojensuojelualue	Suojelualue	0,43
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,55
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/51; valtausalueen nimi: Rompas 34

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,56
		Yhteensä ha	99,56

KaivNro 8837/52; valtausalueen nimi: Rompas 35

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,92
		Yhteensä ha	99,92

KaivNro 8837/53; valtausalueen nimi: Rompas 36

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/54; valtausalueen nimi: Rompas 37

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,51
		Yhteensä ha	99,51

KaivNro 8837/55; valtausalueen nimi: Rompas 38

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-19-12	Valtionmaa	Meltosjärvi	33,40
976-407-20-4	Myllykoski	Meltosjärvi	39,14
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	25,20
		Yhteensä ha	97,74

KaivNro 8837/56; valtausalueen nimi: Rompas 39

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-19-12	Valtionmaa	Meltosjärvi	14,98
976-407-19-15	Laakso	Meltosjärvi	19,70
976-407-19-16	Suoja-Viertola	Meltosjärvi	13,01
976-407-19-7	Viertola	Meltosjärvi	18,89
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	32,36
		Yhteensä ha	98,94

KaivNro 8837/57; valtausalueen nimi: Rompas 40

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,52
		Yhteensä ha	99,52

KaivNro 8837/58; valtausalueen nimi: Rompas 41

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,43
		Yhteensä ha	99,43

KaivNro 8837/59; valtausalueen nimi: Rompas 42

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,89
		Yhteensä ha	99,89

KaivNro 8837/60; valtausalueen nimi: Rompas 43

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,94
		Yhteensä ha	99,94

KaivNro 8837/61; valtausalueen nimi: Rompas 44

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,84
		Yhteensä ha	99,84

KaivNro 8837/62; valtausalueen nimi: Rompas 45

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,01
		Yhteensä ha	99,01

KaivNro 8837/63; valtausalueen nimi: Rompas 46

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,89
		Yhteensä ha	99,89

KaivNro 8837/64; valtausalueen nimi: Kaunismaa 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/65; valtausalueen nimi: Kaunismaa 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-13-16	Järvelä	Meltosjärvi	0,23
976-407-13-19	Saajo	Meltosjärvi	0,15
976-407-29-2	Mäkelä	Meltosjärvi	2,37
976-407-876-1	Meltosjärven jakokunnan vedet	Meltosjärvi	0,03
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	70,19
		Yhteensä ha	72,97

KaivNro 8837/66; valtausalueen nimi: Kaunismaa 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/67; valtausalueen nimi: Kaunismaa 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-13-16	Järvelä	Meltosjärvi	23,92
976-407-29-3	Kotakulhan kuukkelimaja	Meltosjärvi	0,08
976-407-29-9	Kiimapirtti	Meltosjärvi	11,40

976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	57,00
		Yhteensä ha	92,40

KaivNro 8837/68; valtausalueen nimi: Kaunismaa 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,77
		Yhteensä ha	99,77

KaivNro 8837/69; valtausalueen nimi: Kaunismaa 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-13-16	Järvelä	Meltosjärvi	2,53
976-407-29-6	Uusimäkelä	Meltosjärvi	14,95
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	82,50
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/70; valtausalueen nimi: Kaunismaa 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-13-16	Järvelä	Meltosjärvi	7,03
976-407-29-2	Mäkelä	Meltosjärvi	7,20
976-407-29-6	Uusimäkelä	Meltosjärvi	7,25
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	62,18
		Yhteensä ha	83,66

KaivNro 8837/71; valtausalueen nimi: Kaunismaa 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,97
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/72; valtausalueen nimi: Kaunismaa 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,97
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/73; valtausalueen nimi: Kaunismaa 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-29-2	Mäkelä	Meltosjärvi	4,97
976-407-29-6	Uusimäkelä	Meltosjärvi	6,51
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	88,50
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/74; valtausalueen nimi: Kaunismaa 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,97
		Yhteensä ha	99,97

KaivNro 8837/75; valtausalueen nimi: Kaunismaa 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/76; valtausalueen nimi: Kaunismaa 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	84,84
		Yhteensä ha	84,84

KaivNro 8837/77; valtausalueen nimi: Kaunismaa 14

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	97,29
		Yhteensä ha	97,29

KaivNro 8837/78; valtausalueen nimi: Kaunismaa 15

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	95,05
		Yhteensä ha	95,05

KaivNro 8837/79; valtausalueen nimi: Kaunismaa 16

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	96,89
		Yhteensä ha	96,89

KaivNro 8837/80; valtausalueen nimi: Kaunismaa 17

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	6,18
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	91,30
		Yhteensä ha	97,48

KaivNro 8837/81; valtausalueen nimi: Kaunismaa 18

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	4,50
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	70,49
		Yhteensä ha	74,99

KaivNro 8837/82; valtausalueen nimi: Kaunismaa 19

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	0,31
976-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	0,02
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,66
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/83; valtausalueen nimi: Kaunismaa 20

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	66,19
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	3,58
976-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	19,39
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	10,83
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/84; valtausalueen nimi: Kaunismaa 21

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	99,99
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/85; valtausalueen nimi: Kaunismaa 22

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	99,99
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/86; valtausalueen nimi: Kaunismaa 23

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	48,42

698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	26,57
		Yhteensä ha	74,99

KaivNro 8837/87; valtausalueen nimi: Kaunismaa 24

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	25,12
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	74,87
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/88; valtausalueen nimi: Kaunismaa 25

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	99,99
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/89; valtausalueen nimi: Kaunismaa 26

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	68,40
		Yhteensä ha	68,40

KaivNro 8837/90; valtausalueen nimi: Kaunismaa 27

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/91; valtausalueen nimi: Kaunismaa 28

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/92; valtausalueen nimi: Kaunismaa 29

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/93; valtausalueen nimi: Kaunismaa 30

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,99
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/94; valtausalueen nimi: Kaunismaa 31

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	43,60
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	56,38
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/95; valtausalueen nimi: Kaunismaa 32

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	14,47
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	68,81
		Yhteensä ha	83,28

KaivNro 8837/96; valtausalueen nimi: Kaunismaa 33

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-891-1-5	Mustiaavan-Kaattasjärven s.suoj.al.	Suojelualue	62,71
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	3,86
		Yhteensä ha	66,57

KaivNro 8837/97; valtausalueen nimi: Kaunismaa 34

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	98,32
		Yhteensä ha	98,32

KaivNro 8837/98; valtausalueen nimi: Kaunismaa 35

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/99; valtausalueen nimi: Kaunismaa 36

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/100; valtausalueen nimi: Kaunismaa 37

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/101; valtausalueen nimi: Kaunismaa 38

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	2,02
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	97,96
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/102; valtausalueen nimi: Kaunismaa 39

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	97,38
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	2,60
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/103; valtausalueen nimi: Kaunismaa 40

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/104; valtausalueen nimi: Kaunismaa 41

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	97,03
		Yhteensä ha	97,03

KaivNro 8837/105; valtausalueen nimi: Kaunismaa 42

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/106; valtausalueen nimi: Kaunismaa 43

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	54,09
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	45,90
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/107; valtausalueen nimi: Kaunismaa 44

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	98,09
		Yhteensä ha	98,09

KaivNro 8837/108; valtausalueen nimi: Kaunismaa 45

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,98
		Yhteensä ha	99,98

KaivNro 8837/109; valtausalueen nimi: Kaunismaa 46

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	28,33
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	71,66
		Yhteensä ha	99,99

KaivNro 8837/110; valtausalueen nimi: Kaunismaa 47

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	74,43
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	0,56
		Yhteensä ha	74,99

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 10 580,23 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetut valtausalueet sijoittuvat Palojärven paliskunnan porohoitoalueelle.

Haetulla valtausalueella on kolme Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa suojelualuetta. Alueet ovat Mustiaapa-Kaattasjärvi (FI1301301), Romppaat (FI1302107) ja Meltosjärvet-Pysäjäjärvi (FI1302104). Jälkimmäisessä suojelualueessa Pysäjäjärvi muodostaa erillisen alueen, joka jää valtausalueen sisälle ja jonka hakija on rajannut pois valtausalueesta. Meltosjärvet jäävät kokonaan valtausalueen ulkopuolelle.

Mustiaapa-Kaattasjärven alue kuuluu soidensuojeluohjelmaan, ja pieni osa alueesta kuuluu myös vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Romppaat-alue muodostuu Tuorerommaksen perustetusta soidensuojelualueesta, Palorommaksen perustetusta lehtojensuojelualueesta sekä Kuusikkorommaksen alueesta, joka kuuluu lehtojensuojeluohjelmaan, ja Romppaat-nimisestä vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluvasta alueesta. Meltosjärvet-Pysäjäjärvi -alue kuuluu valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, uraani.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 25.1.2011 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 24.2.2011 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön tai Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 24.2.2011.

Tämän lisäksi on varattu niille, joiden oikeutta ja velvollisuutta asia koskee, sekä muille, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus lausua asiasta mielipiteensä.

Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu:

27.1.2011 Lapin Kansa -lehdessä

27.1.2011 Pohjolan Sanomat -lehdessä

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8837/1	Karsikkovaara 1
2. Kaivosrekisterinumero 8837/2	Karsikkovaara 2
3. Kaivosrekisterinumero 8837/3	Karsikkovaara 3
4. Kaivosrekisterinumero 8837/4	Karsikkovaara 4
5. Kaivosrekisterinumero 8837/5	Karsikkovaara 5
6. Kaivosrekisterinumero 8837/6	Karsikkovaara 6
7. Kaivosrekisterinumero 8837/7	Karsikkovaara 7
8. Kaivosrekisterinumero 8837/8	Karsikkovaara 8
9. Kaivosrekisterinumero 8837/9	Karsikkovaara 9
10. Kaivosrekisterinumero 8837/10	Karsikkovaara 10
11. Kaivosrekisterinumero 8837/11	Karsikkovaara 11
12. Kaivosrekisterinumero 8837/12	Karsikkovaara 12
13. Kaivosrekisterinumero 8837/13	Karsikkovaara 13
14. Kaivosrekisterinumero 8837/14	Karsikkovaara 14
15. Kaivosrekisterinumero 8837/15	Karsikkovaara 15

16. Kaivosrekisterinumero 8837/16	Karsikkovaara 16
17. Kaivosrekisterinumero 8837/17	Karsikkovaara 17
18. Kaivosrekisterinumero 8837/18	Rompas 1
19. Kaivosrekisterinumero 8837/19	Rompas 2
20. Kaivosrekisterinumero 8837/20	Rompas 3
21. Kaivosrekisterinumero 8837/21	Rompas 4
22. Kaivosrekisterinumero 8837/22	Rompas 5
23. Kaivosrekisterinumero 8837/23	Rompas 6
24. Kaivosrekisterinumero 8837/24	Rompas 7
25. Kaivosrekisterinumero 8837/25	Rompas 8
26. Kaivosrekisterinumero 8837/26	Rompas 9
27. Kaivosrekisterinumero 8837/27	Rompas 10
28. Kaivosrekisterinumero 8837/28	Rompas 11
29. Kaivosrekisterinumero 8837/29	Rompas 12
30. Kaivosrekisterinumero 8837/30	Rompas 13
31. Kaivosrekisterinumero 8837/31	Rompas 14
32. Kaivosrekisterinumero 8837/32	Rompas 15
33. Kaivosrekisterinumero 8837/33	Rompas 16
34. Kaivosrekisterinumero 8837/34	Rompas 17
35. Kaivosrekisterinumero 8837/35	Rompas 18
36. Kaivosrekisterinumero 8837/36	Rompas 19
37. Kaivosrekisterinumero 8837/37	Rompas 20
38. Kaivosrekisterinumero 8837/38	Rompas 21
39. Kaivosrekisterinumero 8837/39	Rompas 22
40. Kaivosrekisterinumero 8837/40	Rompas 23
41. Kaivosrekisterinumero 8837/41	Rompas 24
42. Kaivosrekisterinumero 8837/42	Rompas 25
43. Kaivosrekisterinumero 8837/43	Rompas 26
44. Kaivosrekisterinumero 8837/44	Rompas 27
45. Kaivosrekisterinumero 8837/45	Rompas 28
46. Kaivosrekisterinumero 8837/46	Rompas 29
47. Kaivosrekisterinumero 8837/47	Rompas 30
48. Kaivosrekisterinumero 8837/48	Rompas 31
49. Kaivosrekisterinumero 8837/49	Rompas 32
50. Kaivosrekisterinumero 8837/50	Rompas 33
51. Kaivosrekisterinumero 8837/51	Rompas 34
52. Kaivosrekisterinumero 8837/52	Rompas 35
53. Kaivosrekisterinumero 8837/53	Rompas 36
54. Kaivosrekisterinumero 8837/54	Rompas 37
55. Kaivosrekisterinumero 8837/55	Rompas 38
56. Kaivosrekisterinumero 8837/56	Rompas 39
57. Kaivosrekisterinumero 8837/57	Rompas 40
58. Kaivosrekisterinumero 8837/58	Rompas 41
59. Kaivosrekisterinumero 8837/59	Rompas 42
60. Kaivosrekisterinumero 8837/60	Rompas 43
61. Kaivosrekisterinumero 8837/61	Rompas 44
62. Kaivosrekisterinumero 8837/62	Rompas 45
63. Kaivosrekisterinumero 8837/63	Rompas 46
64. Kaivosrekisterinumero 8837/64	Kaunismaa 1
65. Kaivosrekisterinumero 8837/65	Kaunismaa 2
66. Kaivosrekisterinumero 8837/66	Kaunismaa 3
67. Kaivosrekisterinumero 8837/67	Kaunismaa 4
68. Kaivosrekisterinumero 8837/68	Kaunismaa 5
69. Kaivosrekisterinumero 8837/69	Kaunismaa 6
70. Kaivosrekisterinumero 8837/70	Kaunismaa 7
71. Kaivosrekisterinumero 8837/71	Kaunismaa 8
72. Kaivosrekisterinumero 8837/72	Kaunismaa 9

73. Kaivosrekisterinumero 8837/73	Kaunismaa 10
74. Kaivosrekisterinumero 8837/74	Kaunismaa 11
75. Kaivosrekisterinumero 8837/75	Kaunismaa 12
76. Kaivosrekisterinumero 8837/76	Kaunismaa 13
77. Kaivosrekisterinumero 8837/77	Kaunismaa 14
78. Kaivosrekisterinumero 8837/78	Kaunismaa 15
79. Kaivosrekisterinumero 8837/79	Kaunismaa 16
80. Kaivosrekisterinumero 8837/80	Kaunismaa 17
81. Kaivosrekisterinumero 8837/81	Kaunismaa 18
82. Kaivosrekisterinumero 8837/82	Kaunismaa 19
83. Kaivosrekisterinumero 8837/83	Kaunismaa 20
84. Kaivosrekisterinumero 8837/84	Kaunismaa 21
85. Kaivosrekisterinumero 8837/85	Kaunismaa 22
86. Kaivosrekisterinumero 8837/86	Kaunismaa 23
87. Kaivosrekisterinumero 8837/87	Kaunismaa 24
88. Kaivosrekisterinumero 8837/88	Kaunismaa 25
89. Kaivosrekisterinumero 8837/89	Kaunismaa 26
90. Kaivosrekisterinumero 8837/90	Kaunismaa 27
91. Kaivosrekisterinumero 8837/91	Kaunismaa 28
92. Kaivosrekisterinumero 8837/92	Kaunismaa 29
93. Kaivosrekisterinumero 8837/93	Kaunismaa 30
94. Kaivosrekisterinumero 8837/94	Kaunismaa 31
95. Kaivosrekisterinumero 8837/95	Kaunismaa 32
96. Kaivosrekisterinumero 8837/96	Kaunismaa 33
97. Kaivosrekisterinumero 8837/97	Kaunismaa 34
98. Kaivosrekisterinumero 8837/98	Kaunismaa 35
99. Kaivosrekisterinumero 8837/99	Kaunismaa 36
100Kaivosrekisterinumero 8837/100	Kaunismaa 37
101Kaivosrekisterinumero 8837/101	Kaunismaa 38
102Kaivosrekisterinumero 8837/102	Kaunismaa 39
103Kaivosrekisterinumero 8837/103	Kaunismaa 40
104Kaivosrekisterinumero 8837/104	Kaunismaa 41
105Kaivosrekisterinumero 8837/105	Kaunismaa 42
106Kaivosrekisterinumero 8837/106	Kaunismaa 43
107Kaivosrekisterinumero 8837/107	Kaunismaa 44
108Kaivosrekisterinumero 8837/108	Kaunismaa 45
109Kaivosrekisterinumero 8837/109	Kaunismaa 46
110Kaivosrekisterinumero 8837/110	Kaunismaa 47

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille, paliskunnille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Lapin Kansa ja Pohjolan Sanomat -sanomalehdissä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusajka on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 010 60 52127.

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Maria Kivi
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Haetut valtausalueet sijaitsevat pääosin AREVA Resources Finland Oy -yhtiön aiemmin kaivoslain (503/1965) mukaan varaaman alueen sisällä. Otaksunta kaivoskivennäisistä perustuu varausoikeuden aikaisiin, vuosina 2008 ja 2009 alueella tehtyihin tutkimuksiin, joissa on analysoitu lentogeofysikaalista aineistoa ja sen jälkeen tehty kaivoslain (503/1965) 3 § mukaisesti geologisia havaintoja ja mittauksia sekä vähäistä näytteenottoa. Tutkimuksissaan yhtiö on löytänyt haetuilta valtausalueilta kymmeniä kulta- ja uraanimalmilohkareita ja paikantanut kultaa, urania, kuparia ja hopeaa kalliossa. Geologiset ja geofysikaaliset tutkimukset ovat osoittaneet haettujen alueiden olevan kulta- ja uraanimalmien löytämiselle suotuisia.

Valtausoikeutta koskeva hakemus on jätetty ministeriöön AREVA Resources Finland Oy:n nimissä, mutta siirretty Mawson Energi AB:lle.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakija toteuttaa useita tutkimusvaiheita samanaikaisesti eri puolilla tutkimusaluetta. Hakija jakaa malmitutkimuksensa karkeasti ottaen neljään eri vaiheeseen: tunnustelu-, paikannus- eli kohdentavat, kohteelliset ja alustavat inventointitutkimukset.

Tutkimukset aloitetaan Rompaksen alueen etelä- ja keskiosista, koska sinne hakija on jo paikantanut hyödyntämisen kannalta lupaavan uraani-kultaesiintymän. Myös tutkimusalueen maasto ja vuodenajat ohjaavat tutkimusten vaiheistusta jonkin verran: osa tutkimuksista on syytä tehdä talvella, kun vettä maasto on jäässä ja alueella liikkuminen helpompaa.

Tunnusteluvaiheen tutkimuksiin kuuluvat geologinen kartoitus, radiometriset maanpintamittaukset ja -tutkimukset, geofysikaaliset mittaukset eri menetelmillä, geokemialliset tutkimukset, tutkimuskaivantojen teko ja niiden detaljikartoitukset sekä tunnustelukairaukset. Jo paikannetun malmiesiintymän lisäksi hakija tekee tunnusteluvaiheen tutkimuksia alueilla, joilla se katsoo olevan parhaat todennäköisyydet muiden malmiesiintymien olemassaololle.

Kohteellisissa tutkimuksissa hakija määrittää pääpiirteissään malmiesiintymän/-esiintymien ulottuvuudet tutkimuskaivannoilla, syväkairauksilla, kairanreikäluotauksilla ja tarkentavilla geofysikaalisilla tutkimuksilla. Koska paikannettu malmiesiintymä on yli kuusi kilometriä pitkä, hakija tekee kohteellisia tutkimuksia tässä jaksossa todennäköisesti useamassa eri kohdassa aikaisempien tutkimustulosten perusteella.

Alustavan inventointivaiheen tutkimustulosten perusteella hakija tekee alustavan malmiarvion esiintymän pitoisuuksista, muodosta, koosta ja louhittavista tonnimääristä ja siten esiintymän taloudellisesta hyödynnettävyydestä. Tämä vaihe vaatii huomattavan määrän syväkairausta ja geofysikaalisia erikoistutkimuksia.

Hakijan suunnittelemat tutkimusalueen tutkimukset ovat niin mittavia, että niiden läpivieminen vaatii vähintään viiden vuoden valtausaikaa. Jos hakija paikantaa tutkimusalueelta useampia malmiesiintymiä on todennäköistä, että valtauksille joudutaan hakemaan lisätutkimusaikaa ennen kaivospiiriin hakemista.

Tutkimusten kuvaus lyhyesti:

1. Kallioperägeologiset ja alustavat radiometriset tutkimukset

Kartoituksen yhteydessä havainnoidaan myös hydrotermisten prosessien aikaansaamat muutokset kallioperässä sekä tehdään alueellisia ja yksityiskohtaisia rakennegeologisia tutkimuksia ja tulkintoja. Hakija hankkii tietoa kallioperästä myös tutkimuskaivantojen, kairausten ja muun näytteenoton avulla.

Radiometriset mittaukset tehdään kannettavilla skintillometreillä, tuikelaskimilla, joilla mitataan radioaktiivista kokonaissäteilyä eli gammasäteilyä, joka syntyy luonnossa mineraaleista sekä kosmisen säteilyn yhteisvaikutuksesta.

Hakija tekee mittauksia myös gammaspektrometrillä, joka ilmaisee kaliumin, toriumin ja uraanin aiheuttamat säteilyosuudet ja samalla näiden alkuaineiden ekvivalenttiset pitoisuusarvot.

Mainitut mittalaitetyypit ovat kannettavia. Niiden käyttö ei jätä maastoon havaittavia jälkiä, eivätkä ne lisää tai vähennä mittauskohteen radioaktiivista tai muuta elektromagneettista säteilyä.

2. Maaperägeologiset, moreeniradiometriset ja geokemialliset tutkimukset sekä kaivinkonemontutukset

Gammaspektrometrillä tehtävistä radioaktiivisuusmittauksista saatuja havaintoja tarkennetaan pistemäisin tutkimuskaivannoin, jotka tehdään riittävän isoilla, ympärivyöriellä kaivinkoneilla joiden telapaine on pieni.

Tutkimusmonttujen moreeniseinämistä tehdään havaintoja moreenistratigrafiasta, lohcareiden kivilajeista ja niiden suuntautuneisuudesta, raskasmineraaleista ja radioaktiivisesta säteilystä. Tutkimuskaivannot ulotetaan mahdollisuuksien mukaan kallion pintaan asti, jolloin saadaan näyte ja havainto myös alla olevasta kallioperästä. Noin viisi metriä on yleensä kaivannon maksimisyyvyys.

Ohuisiin moreenipeitteisiin (maksimipaksuus 4 m) tehdään tutkimusojia, joista hankitaan geologista tietoa kallion yläpinnasta samalla, kun selvitetään geofysikaalisten anomalioiden mahdollisia aiheuttajia. Tutkimusojien kohdilta irtomaapeitteet poistetaan kallion päältä. Tutkimusojat ovat leveydeltään yleensä noin kaksi metriä, mutta paikoitellen kalliota paljastetaan laajemminkin. Tutkimusojien pituus voi vaihdella muutamista metreistä kymmeneen metriin. Kaivamisen jälkeen paljastettu kallio pestään painepesurilla, jossa käytetään puhdasta vettä. Tämä vesisäiliöllinen, telatai pyöräalustainen pesulaiteyksikkö on yleensä normaalin maataloustraktoriyhdistelmän kokoinen tai pienempi.

Pesun jälkeen tutkimusojista laaditaan yksityiskohtaiset geologiset kartat. Samassa yhteydessä tehdään tarkat radiometriset säteilymittaukset ja otetaan geologiset näytteet. Näytteenotto tehdään kannettavilla laitteilla. Näytteenotosta kallion pintaan jää halkaisijaltaan 3–5 cm ja syvyydeltään noin 30 cm reikiä sekä paikoin yhteisiä 5–10 cm leveitä ja syvyisiä uria.

Hakija tekee tutkimuskaivantoja tutkimusten eri vaiheissa useiden vuosien aikana. Kasvavia puita saatetaan joutua kaatamaan tutkimuskaivantojen tieltä. Tutkimus-

kaivannoista voidaan väliaikaisesti geologisen kartoituksen yhteydessä joutua pumpaamaan sinne kertynyttä pintavettä, joka imeytetään takaisin irtomaapeitteisiin.

Tutkimusten valmistuttua hakija täyttää tutkimuskaivannot huolellisesti alkuperäiseen kerrosjärjestykseensä ja maisemoi kaivantojen kohdat.

3. Geofysikaaliset tutkimukset

Geofysikaalisten tutkimusten ja tulkintojen lähtökohtana ovat GTK:n tekemät matalalentoaineistot. Toisena tärkeänä tulkinta-aineistona ovat sähköiset aineistot. Ennen maastossa tehtäviä geofysikaalisia mittauksia hakija tekee geofysikaalisia tulkintoja matalalentoaineistoista.

Matalalentojen mittaustulokset eivät ole riittävän tarkkoja malmiesiintymien suoraan paikantamiseen. Siksi hakija tarkentaa matalalentomittauksia geofysikaalisilla maanpintamittauksilla. Hakija myös mittaa alueen uudestaan lentämällä aikaisempaa tiheämmällä linjavälillä (50–75 m) ja käyttämällä mahdollisesti myös erilaisia mittausten menetelmiä kuin on aikaisemmin käytetty. Kerättävän matalalentoaineiston laadusta riippuu se, kuinka paljon hakija tekee maanpintamittauksia.

Geofysikaaliset maanpintamittaukset tehdään 10–20 metrin mittapistevälein. Tunusteluvaiheen mittauksissa linjaväli on harva ja pituudet saattavat olla useita kilometrejä. Siirryttäessä kohdentaviin mittauksiin mittausten linjojen pituudet yleensä lyhenevät samalla kun linjaväli pienenee.

Magneettiset mittaukset tehdään protonimagnetometrillä. Sähköisistä mittausten menetelmistä tärkeimpiä ovat monitaajuus-slingram-, VRF-R- ja IP-mittaukset. Kaikki mittalaitteet ovat kannettavia eikä mittauksista jää jälkiä maastoon. Lisäksi hakija voi tehdä erilaisia geofysikaalisia erikoismittauksia ja gravimetrisiä eli painovoimamittauksia.

Muista geofysikaalisista mittauksista ja tutkimuksista tehdään syväkairausrei'istä geofysikaalisia syväkairausluotauksia laskemalla reikiin erilaisia luotausantureita. Lisäksi voidaan tehdä magneettisia kolmikomponenttimittauksia, latauspotentiaalimittauksia ja tiheysmittauksia sekä muita erikoismittauksia. Hakija luotaa kaikki Rompaksen alueelle kairatut syväkairausreiät. Radon-mittauksia voidaan tehdä myös ns. ALPHATRACK-menetelmällä.

4. Syväkairaukset ja muu koneellinen näytteenotto

Hakija aloittaa ensimmäiset kairaukset paikannettuun malmiesiintymään geologisten ja geofysikaalisten tutkimusten jälkeen. Kairaustyöt aloitetaan kyseisen malmiesiintymän etelä- ja pohjoispäässä yhtä aikaa. Esiintymän laajuus huomioon ottaen kairauksen metrimäärä on useita tuhansia metrejä, mahdollisesti kymmeniä kilometrejä. On todennäköistä, että tutkimusalueelta paikannetaan myös muualta viitteitä malmiesiintymistä, joiden syväkairaukset toteutetaan tapauskohtaisesti.

Kairanreikäluotaukset voidaan tehdä myöhemmin kairanreikiin asennettavien suoja-putkien läpi. Hakija katkaisee suoja-putket noin 10–15 cm:n korkeudelta maanpinnasta, jottei maastossa liikkujille aiheutuisi niistä vaaraa. Jos reiästä nousee pohjavettä pintaan, hakija tukkii reiän tutkimusten päätyttyä ja poistaa suoja-putket, jotta radioaktiivista säteilyä ei veden mukana pääse maan pinnalle. Hakija sementoi reiät, joista

on tavattu korkeita uraanipitoisuuksia (> 1 %), tutkimusten loputtua umpeen sekä lävistyksen kohdalta että noin 10 m matkalta molemmin puolin lävistystä.

Kairauskalusto on kevyttä ja hyvin maastokelpoista. Kairauksista jää maastoon vain vähäisiä jälkiä, talvella tuskin ollenkaan. Joskus kairaustöiden yhteydessä voidaan joutua kaatamaan vähäisiä määriä kasvavia puita.

Hakija kattaa koko tutkimusalueen uusilla geofysikaalisilla matalalentomittauksilla. Samaan aikaan aloitetaan tutkimusalueen geologinen kartoitus sekä malmigeologinen näytteenotto, jotta saadaan riittävän hyvä alustava kuva malminmuodostuksen jakautumisesta tutkimusalueella. Samat tutkimusvaiheet voivat tapahtua yhtä aikaa eri puolilla tutkimusaluetta, mutta jatkotoimenpiteet riippuvat saavutetuista tuloksista.

Kaikista tutkimuksista laaditaan ennen niiden aloittamista erillinen tutkimussuunnitelma, joka esitetään tarvittaessa lupaviranomaisille.

Tutkimukset jakautuvat haetun valtausalueen eri osiin pääpiirteissään seuraavasti:

1. Karsikkovaara 1–17

Hakijalla ei ole tiedossa Karsikkovaaran alueelta suoria, maastossa havaittuja malmiviitteitä. Olettamus, että alueella on taloudellisesti hyödynnettävä malmiesiintymä, perustuu hakijan geologisiin päätelmiin, geofysikaalisiin tutkimuksiin ja malmimalliin, jonka perusteella Rompaksen alueelta paikannettu malmiesiintymä ja malmipotentialiset vyöhykkeet jatkuvat tälle alueelle.

Tutkimuksia suunnitellaan tehtäväksi syväkairauksilla, jotka perustuvat geofysikaalisiin mittauksiin ja tulkintoihin. Ohutpeitteisillä alueilla hakija tekee tarvittaessa tutkimuskaivantoja. Karsikkovaaran alueen tutkimukset kytketään kiinteästi Rompas 1–9 -alueiden tutkimuksiin.

2. Rompas 1–46

Rompaksen alue on aloitusvaiheessa tärkein osa tutkimusalueesta. Tutkimukset aloitetaan alueilla Rompas 11–12, 15–16, 19–20, 23–24, 27–29, 32–33, 39–40 ja 42–43. Kohdentavien geofysikaalisten mittausten jälkeen hakija tekee tutkimuskaivantoja ja -ojia. Hakija tekee malmitutkimukset kuitenkin pääasiassa syväkairauksin.

Toinen tärkeä tutkimusalue on alueet Rompas 34–37, 41–44 ja 45–46. Tärkeimpiä tutkimusmenetelmiä ovat geofysiikan lisäksi syväkairaukset. Tutkimuskaivantoja hakija tekee vain, jos ne ovat tutkimusten kannalta olennaisen tärkeitä.

Alueiden Rompas 9–10, 13–14, 17–18, 21–22, 25–26, 30–31 ja 38 malminmuodostus selvitetään malmigeologisen kartoituksen ja geofysikaalisten tutkimusten jälkeen tutkimuskaivannoin ja syväkairauksin. Toimenpiteet ajoitetaan valtausten voimassaolon loppupuolelle ja niiden määrä riippuu saavutetuista tuloksista.

Alueiden Rompas 1–8 tutkimukset hakija tekee lähes pelkästään geofysiikan ja syväkairauksien avulla. Tämän alueen tutkimukset ajoittuvat valtausajan loppupuolelle.

3. Kaunismaa 1–47

Hakija on todennut tähän mennessä selvät malmimuodostusviitteet alueilta Kaunismaa 12, 32–33, 44 ja 48. Malmitutkimukset ovat kuitenkin vasta alustavia.

Alueilla Kaunismaa 1–14 hakija on todennut samanlaisten rakenteellisen tekijöiden toistuvan, mitkä ovat vaikuttaneet malminmuodostukseen ja malmiesiintymän syntyyn Rompaksen alueilla. Tutkimuksia tehdään malmigeologisista ja geofysikaalisista menetelmin, tutkimuskaivannoista ja syväkairauksista. Jos tutkimustulokset ovat jatkuvasti negatiivisia, jää syväkairausten tarve vähäiseksi.

Alueet Kaunismaa 15–47 ovat hakijan mielestä hyvin malmipotentialisia. Tutkimuksia tehdään pääasiassa syväkairauksista. Alueen peitteisyyden ja suovaltaisuuden vuoksi tutkimuskaivantojen tekemisen tarve jää vähäiseksi. Kaivantojen teko suuntautuu suurelta osin Natura-alueen ulkopuolelle. Alueilla Kaunismaa 24 ja 25 hakijan tavoitteena on selvittää malmipotentialiaali ja mahdollisuudet paikantaa taloudellisesti hyödynnettävä malmiesiintymä.

Haetut alueet sijaitsevat osittain suojelualueilla. Hakija on toimittanut hakemusasiakirjoissaan Natura-tarveharkintaselvityksen sekä hakemusalueita koskevan asiakirjan ”Luonnon ja maankäytön erityispiirteet”. Hakija selvittää ja tarkastaa etukäteen yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa suunnitellut koneiden ja ihmisten kulkureitit sekä syväkairauspaikat, jotta rauhoitettujen ja uhanalaisten kasvien vahingoittaminen voidaan välttää.

Hakija on ilmoittanut noudattavansa tutkimustöissään seuraavia periaatteita:

- huolellisuus terveyttä, turvallisuutta, ympäristön suojelua ja laadunvarmistusta sekä tietoturvallisuutta koskevissa asioissa
- huolehtiminen siitä, etteivät radioaktiiviset aineet, raskasmetallit tai muut haitalliset yhdisteet pääse leviämään ja kasaantumaan luonnossa tutkimustöiden vuoksi
- tutkimustöiden päätyttyä maaston ennallistaminen mahdollisimman hyvin alkuperäiseen tilaansa
- maanomistajille aiheutuvien vahinkojen täysmääräinen korvaaminen
- tutkimustoimenpiteistä tiedottaminen paliskunnille ja neuvottelu tutkimusten vaikutuksista
- yksityistiestön kulumisesta aiheutuvista korvauksista sopiminen tiekuntien kanssa
- ympäristön perustilan seuraaminen tutkimusten aikana
- tutkimuksista tiedottaminen järjestämällä lehdistötilaisuuksia ja vuosittain paikallisille poliisiviranomaisille, pelastuslaitokselle ja kunnalle
- tutkimustöiden rajoittaminen ainoastaan niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimusten tarkoituksen saavuttamiseksi
- toimenpiteiden suorittaminen siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa ympäristölle ja ihmisille.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Rovaniemen kaupunki

Valtausalueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6§:n mukaisia kaavoja, eikä alueelle ole myönnetty rakennuslupia. Sen sijaan alueella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva Mustiaapa-Kaattasjärvi alue, joka kuuluu soidensuojeluohjelmaan.

Kaupunki toteaa, että mikäli valtaushakemus hyväksytään, sillä ei saa vaarantaa em. Natura-alueen suojelutavoitteiden toteutumista ja tutkimustoiminnasta aiheutuvat ympäristöjäljet tulee hoitaa kuntoon.

Rovaniemen kaupunki pitää erittäin tärkeänä malmin etsintää ja sen mahdollistamaa tutkimus- ja kaivostoimintaa, jolla on suuri maakunnallinen elinkeino- ja työllisyys vaikutus.

Mikäli valtausalueeseen kohdistuvan tutkimustoiminnan tuloksena päädytään hakemaan lupaa pelkästään tai pääasiassa uraanin louhintaan perustuvan kaivostoiminnan aloittamiseen, Rovaniemen kaupunki toteaa lausuntonaan jo tässä vaiheessa, että kaupunki tulee vastustamaan sellaista hanketta. Kanta perustuu ympäristölautakunnan AREVA Resources Finland Oy:n valtausalueen lausunnossa esittämiin perusteluihin, joiden mukaan mm. Lapin matkailun tärkein vetovoimatekijä on puhdas ja turvallinen luonto. Muiden mineraalien osalta kaivostoiminnan käynnistäminen on elinkeino- ja työllisyyspoliittisista näkökulmista perusteltua.

Ylitornion kunta

Kunnalla ei ole huomauttamista kaivostoiminnan suhteen. Kunnanhallitus toteaa, että valtausalueilla ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 mom. mukaisia esteitä.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Natura 2000 -alueet

Kyseessä olevalla valtaushakemusalueella sijaitsee kaksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta Romppaat (FI1302107) ja Mustiaapa-Kaattasjärvi (FI1301301) ja alue rajautuu Meltosjärvet-Pysäjäjärvi (FI1302104) -nimiseen Natura-alueeseen.

Romppaat (FI1302107) -niminen Natura-alue on 256 ha laajuinen ja se on hyväksytty luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue). Alueen suojelun perusteena ovat siellä esiintyvät yhteensä 6 luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä ja yhteensä 4 liitteen II lajia (mm. neidonkenkä ja tikankontti). Alueen suojelu on toteutettu luonnonsuojelulla perustamalla osa Natura-alueesta soidensuojelualueeksi (Tuorerompmaksen soidensuojelualue) ja lehtojensuojelualueeksi (Palorompaan lehtojensuojelualue).

Mustiaapa-Kaattasjärven (FI1301301) yli 6000 ha laajuinen alue on hyväksytty luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue) ja se on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Alueen suojelun perusteena ovat siellä esiintyvät yhteensä 4 luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä ja yhteensä 3 liitteen II lajia sekä yhteensä 20 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia ja säännöllisesti esiintyvää muuttolintua. Alueen suojelu on toteutettu perustamalla osa Natura-alueesta soidensuojelualueeksi (Mustiaavan-Kaattasjärven soidensuojelualue).

Meltosjärvet – Pysäjäjärvi (FI1302104) on laajuudeltaan 458 ha ja alue on hyväksytty luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue) ja se on myös ilmoitettu

komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Alueen suojelun perusteena ovat siellä esiintyvät 2 luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä sekä yhteensä 30 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia ja säännöllisesti esiintyvää muuttolin-
tua.

Kaivoslain 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä sekä muutoin kaivoslain mukaista toimenpidettä suoritettaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään. Kaivoslain 71 §:n nojalla on siten luonnonsuojelulainsäädäntö otettava huomioon jo valtaushakemusta ratkaistaessa, jotta ei päädyttäisi tilanteeseen, jossa valtauskirjalla sallittu toiminta estyisi luonnonsuojelulainsäädännön perusteella.

Kaivoslaissa viitattuihin luonnonsuojelun säännöksiin sisältyy myös 65 §:n mukaisen arviointi- ja lausunnotmenettelyn soveltaminen. Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Arviointikynnys on asiaan liittyvässä oikeuskäytännössä asetettu varsin alhaiseksi ja arvioinnin asianmukaisuudelle on asetettu varsin tiukat vaatimukset (mm. EYTI C-127/02). Arviointikynnyksen on katsottu ylittyvän, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole ennalta arvioiden poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa. Arvioinnin asianmukaisuuden on katsottu merkitsevän sitä, että ennen hankkeen tai suunnitelman hyväksymistä on tutkimustuloksiin perustuen yksilöitävä suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset näkökohdat, joka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa tämän alueen suojelutavoitteisiin.

Lapin ELY-keskus katsoo, että esitetty arviointi (Natura-tarveharkinta) on riittävä sen varmistamiseksi, ettei hankkeella ole vaikutuksia 3,6 km päässä sijaitsevan Kilsiaapa-Ristivuoman (FI1301810) Natura-alueeseen. ELY-keskuksen mukaan Meltosjärvet-Pysäjärven (FI1302104) Natura-alueen suojeluperusteena oleville luonnonarvoille ei aiheudu merkittävästi heikentävää vaikutusta, mikäli valtausoikeutta koskevaan päätökseen sisällytetään lintujen pesimärauhan turvaava määräys. Esimerkiksi kieltämällä lintujen pesimäaikana sellaisten tutkimustoimenpiteiden suorittaminen Natura-alueeseen kuuluvan Pysäjärven välittömässä läheisyydessä, joista aiheutuu huomattavaa melua lähiympäristöön, turvaa alueen suojeluarvojen säilymisen etsintätoiminnasta huolimatta.

Natura-tarveharkintaselvityksessä esitetään, että tutkimusten vaiheittaisuuteen liittyvästä luonteesta johtuen käytettäisiin menettelytapaa, jossa ennen kunkin maastokauden alkua kaivosyhtiö esittää ympäristöviranomaisille tutkimussuunnitelmat (käytettävät tutkimusmenetelmät, reitit) sekä inventointeihin perustuvat vaikutustenarviointit. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset Romppaiden ja Mustiaapa-Kaattasjärven Natura 2000 -alueiden suojeluperusteena oleviin lajeihin, luontotyyppeihin ja Natura-alueen yhtenäisyyteen, tulee olla selvillä jo valtausta koskevaa päätöstä tehtäessä, eikä sitä voida jättää myöhempien menettelyiden varaan. Näin on linjannut myös KHO 26.1.2009 antamassaan päätöksessä (taltio 175).

Valtaushakemuksen liitteenä olevan Natura-tarveharkintaselvityksen perusteella ei ole ennalta arvioiden poissuljettavissa, etteivät valtausoikeuden mahdollistamat toimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Romppaat ja Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimiset alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Molemmat alueet ovat luontotyypeiltään pienipiirteisiä ja lajistoltaan hyvin arvokkaita alueita. Arviointia varten ne Natura-alueiden osat, jonne etsintätoiminta kohdistuu sekä käytettävät kulkureitit tulee inventoida luontotyyppien ja lajiston osalta. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja vaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida myös suojelualueiden perustamissäännökset, jotka eivät kaikilta osin mahdollista malminetsintää.

Lapin ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentin mukainen arviointi- ja lausuntomenettely tulee suorittaa Romppaat ja Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimisten Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden osalta ennen kuin valtausoikeus voidaan myöntää.

Soidensuojelualueet ja lehtojensuojelualue

Valtaushakemusalueella sijaitsee kaksi luonnonsuojelulla perustettua soidensuojelualueutta (Mustiaavan-Kaattasjärven ja Tuorerommaksen soidensuojelualueet). Alueiden perustamissäännös on laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueeksi (676/81 Tuorerommas, 851/88 Mustiaapa-Kaattasjärvi). Alueita koskevat rauhoitussäännökset ovat asetuksissa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (933/81,852/88). Soidensuojelualueella on perustamisasetuksen mukaan kielletty mm. ojitus ja maa-ainesten ottaminen. Asetuksen 3 § sallii kuitenkin toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä geologista tutkimusta tai malminetsintää varten edellyttäen, että siihen on saatu ympäristöministeriön lupa.

Palorompaan lehtojensuojelualue on perustettu asetuksella lehtojensuojelualueista (503/1992). Lehtojensuojelualueella on perustamisasetuksen mukaan kiellettyä (3 §) vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja taikka niiden osia, samoin on kiellettyä ojittaa, ottaa maa-aineksia sekä muutoinkin vahingoittaa maa- ja kallioperää. Geologiseen tutkimukseen tarvitaan luonnonsuojeluviranomaisen lupa (5 § 4-kohta).

Vaikka luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentin mukainen arviointi- ja lausuntomenettely osoittaisi, etteivät valtausoikeuden nojalla tehtävät toimenpiteet heikennä merkittävästi alueiden suojeluperusteena olevia luonnonarvoja, valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee huomioida perustettujen suojelualueiden rauhoitussäännösten geologiselle tutkimukselle asettamat rajoitukset.

1) Luontotyypit ja lajit

Hakijan tiedot uhanalaisesta lajistosta ovat peräisin ympäristöhallinnon Eliölajitietokannasta vuoden 2010 toukokuulta. Kuitenkin tuon ajankohdan jälkeen tietokantaan on tullut merkittävä määrä uutta tietoa lajistosta, joka tulee ottaa huomioon valtausoikeutta koskevassa päätöksenteossa.

Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmän mukaan (tilanne 31.1.2011) valtausalueilla on hyvin runsaasti uhanalaisten (LsL 46 §, LsA liite 4) lajien esiintymiä. Tunnetut esiintymät keskittyvät Natura-alueille eikä edes em. alueita ole niiden mosaiikkimaisuuden vuoksi kattavasti inventoitu. Valtausalueilla esiintyvistä lajeista tikankontti, neidonkenkä ja lapinleinikki ovat EY:n luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaisia kasvilajeja eli yhteisön tärkeänä pitämiä laji, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Suojelu on pantu kansallisesti täytäntöön rauhoittamalla lajit luonnonsuojeluasetuksen 20 §:n nojalla (vrt. asetuksen liite 3 a). Lajeja koskevat siten luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaiset rauhoitusmääräykset. Määräykset sisältävät muun ohella lajien yksilöiden hävittämiskiellon. Luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajien

hävittämiskieltoa koskeva säännös tulee ottaa valtausoikeutta koskevan päätöksenteon yhteydessä huomioon. Valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä lajien esiintymiä, ellei suojelusta poikkeamiseen ole saatu asianmukaista lupaa.

Koska on todennäköistä, että arvokkaita lajiesiintymiä sijaitsee myös suojelualueiden ulkopuolella, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toiminnanharjoittajan tulee inventoida ennen tutkimusten aloittamista kaikki alueet, joissa malminetsintätoimenpiteenä käytetään tutkimuskaivantoja (tutkimusmonttuja ja tutkimusojia), jotta kaivantojen sijaintia voidaan tarvittaessa tarkentaa uhanalaisesiintymien vuoksi tai jotta voidaan hankkia asianmukaisesti luvat lajien suojelusta poikkeamiseen.

Valtausalueella sijaitsee kolme uhanalaisen petolinnun pesimäreiviä. Tutkimustoimenpiteitä ei saa suorittaa ja alueella liikkumista tulee välttää Metsähallituksen asettamien rajoitusten mukaisesti. Kaivosviranomaisen tulee tarkistaa rajoitusalueet ja -rauhoitusajankohdat ennen valtausoikeuden myöntämistä Metsähallituksen Lapin luontopalveluilta.

2) Pohjavesialueet

Valtausalueilla sijaitsee neljä pohjavesialuetta, jotka kuuluvat luokkaan "muu pohjavesialue" eikä ko. alueille ole annettu vesilain (264/1961) nojalla suoja-alueääräyksiä.

3) Muut seikat

Pohjavesialueilla tai lähteiden välittömässä läheisyydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota kaivukohteisiin, jotka mahdollisesti ulottuvat pohjavesipinnan alapuolelle, jotteivät pohjavesien purkautumisolosuhteet muutu kaivutoiminnan seurauksena ja pohjavettä ala purkautua kaivantokohtien kautta.

Lupamääräyksissä tulee valtausoikeuden haltija tulee velvoittaa tarkastamaan kairanreiät ja tukkimaan ne, mikäli rei'istä nousee pohjavettä maan pinnalle.

Radioaktiivisen soijan käsittelyä ei Natura-tarveharkintaselvityksen mukaan ole vielä ratkaistu. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kairauksissa tulisi käyttää suljettuun kiertoon perustuvaa kairausmenetelmää. Tällöin kairaussoija saadaan kokonaisuudessaan otettua talteen ja sen hävittäminen voidaan toteuttaa säteilyturvaviranomaisten suosittamalla tavalla.

Palojärven paliskunta

Haetut valtausalueet sijoittuvat kokonaisuudessaan Palojärven paliskunnan alueelle. Haettujen valtausalueiden pinta-ala on erittäin laaja, yhteensä 10 580,23 ha, ja ne sijaitsevat pääosin valtion mailla.

Palojärven paliskunta vastustaa tutkimusluvan myöntämistä uraanimalmin etsimiseksi

Palojärven paliskunta vaatii poronhoidon huomioon ottamista kaikessa alueellaan tapahtuvassa toiminnassa ja selkeää neuvotteluvollisuuden asettamista Mawson Energi AB:lle sekä mahdollisille kolmansille osapuolille (oikeuksien siirronsaajille). Tutkimustoiminta ei saa vaarantaa poroelinkeinon toimintaedellytyksiä alueella tai sen vaikutuspiirissä.

Palojärven paliskunnan pinta-ala on 3 650 km². Paliskunnan suurin sallittu poroluku on 5 000 eloporoa. Paliskunnassa on 185 poronomaistajaa perheineen, jotka saavat kokonaan tai osittain elantonsa poroelinkeinosta. Palojärven paliskunnan osakkaat harjoittavat elinkeinoaan valtaushakemuksessa mainituilla Karsikkovaaran, Rompaksen ja Kaunismaan alueilla. Yhteensä alueella laiduntaa noin 2 000 eloporoa ja kesällä noin 3 500 poroa. Tämä tarkoittaa noin 40 % paliskunnan poroista, eli määrä on huomattavan korkea.

Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus. Se on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi, ja turvattu lain tasoisella säädöksellä (Poronhoitolaki 3§). Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta, poikkeukset tästä on lueteltu laissa. Poronhoitoa saa harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta.

Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa (PHL 53 §).

Palojärven paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä valtausoikeudesta päätettäessä kuin myös kaivostoimintaan liittyvässä päätöksenteossa. Toiminta tapahtuu samalla alueella, missä paliskunnan porot laiduntavat ja poronhoitajat tekevät poronhoitotyötään.

Haitat ja vahingot poronhoidolle

Haetulla valtausalueella on kolme luonnonsuojelualueita, jotka kuuluvat Natura 2000-verkostoon. Alueet ovat Mustiaapa-Kaattasjärvi, Romppaat ja Meltosjärvet-Pysäjärvi. Alueet kuuluvat soidensuojeluohjelmaan, vanhojen metsien suojeluohjelmaan, lehtojen suojeluohjelmaan, sekä valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan. Haetulla valtausalueella on myös soidensuojelualueita ja lehtojensuojelualueita. Suojeltuina alueet ovat poroelinkeinon kannalta erityisen merkittäviä laidunalueita, suot kesälaitumina ja vanhat metsät talvilaitumina (kuusikkokummut).

Valtaushakemuksen liitteenä olevassa ”Luonnon ja maankäytön erityispiirteet” -selvityksessä ei ole riittävästi selvitetty tutkimustoiminnan vaikutuksia porojen laidunalueisiin ja muihin elinkeinolle tärkeisiin alueisiin. Tutkimustoiminta voi rajoittua pienemmille alueille, mutta sen vaikutukset voivat ilmetä huomattavasti laajemmalla alueella. Liikkuminen suurilla telalustaisilla traktoreilla vaatii kulku-urien tekemistä maastoon. Valtausalueella suoritettavat tutkimustyöt jättävät jäljet maastoon vuosikymmeniksi.

Suot ovat porojen keväisiä vasoma-alueita, joiden rauhallisuus on erityisen tärkeää vasomisen onnistumisen kannalta. Myöskään tiineyden loppuvaiheessa kevättalvella poroille ei saa aiheutua ylimääräistä energian kulutusta ja stressiä häiriön vuoksi. Pahimmassa tapauksessa häiriö voi johtaa keskenmenoihin. Erityisesti matalalentomittaukset tulevat häiritsemään poroja. Mikäli tutkimuslupa myönnetään, lennot tulee ajoittaa sellaiseen vuodenaikaan, että niistä on mahdollisimman vähän haittaa eläimille. Avonaiset kaivosojat ja montut ovat turvallisuusriski etenkin poronvasoille. Tutkimusta tehdään laajalla alueella ja kaivantojen määrä tulee tutkimussuunnitelman mukaan olemaan huomattavan suuri.

Selvityksessä ei myöskään ole huomioitu tutkimustoiminnan vaikutuksia paliskunnan poronhoitotoimintaan. Palojärven paliskunta suorittaa alueella poronhoitotoimia. Haettujen valtausalueiden läheisyydessä, niiden vaikutusalueella, sijaitsee kaksi erotusaitaa, joista toista käytetään syksyllä (Karhujupukka) ja toista syksyllä sekä kesällä vasanleikkoaikana (Susirova). Näihin aitoihin kerätään poroja joka puolelta ympäröiviltä alueilta. Tutkimustyötä tullaan tekemään eri vuodenaikoina vähintään viiden vuoden ajan. Valtausten tutkimustoiminta voi sijoittua esimerkiksi porojen kuljetusreitille. Tutkimustoiminnan kanssa samanaikainen poronhoitotyö voi vaikeutua ylimääräisen häiriön vuoksi (melu ja liike koneista, kaivamisesta, kaivauksista ym. sekä ylimääräiset jäljet maastossa joita porot lähtevät seuraillemaan). Poronhoidon onnistumisen kannalta on tärkeää, että tutkimustöistä tiedotetaan ja ne sopeutetaan poronhoidon rytmiin. Poronhoitajien ja porojen turvallinen liikkuminen alueella tulee taata

kaikissa olosuhteissa. Kaivosojia ja monttuja ei saa jättää avonaisiksi ilman valvontaa tai aitausta.

Uraanin etsintätoiminnasta ja -työstä poronhoidolle aiheutuvat haitat ja vahingot tulee korvata täysimääräisesti.

Radioaktiivisten massojen käsittelyminen on suuri riski poronhoidolle

Radioaktiivisen uraanin näytteenotto- ja muut toimintatavat tulee olla radioaktiivisten aineiden käsittelystä annetun lain mukaisia. Tutkimustoiminnassa mm. siirretään pintamaita, kaivataan, kaivetaan kuoppia sekä kaivosojia, jotka voivat olla useita metrejä leveitä, muutamista metreistä kymmeneen metreihin pitkiä ja jopa viisi metriä syviä kaivantoja. Pintavesiä, jotka huuhtovat kaivettavaa aluetta, pumpataan ja imeytetään maaperään. Paljastettavia kallioita pestään ennen näytteenottoa. Selvityksessä ei ole arvioitu pesu- ja pintavesien määrää. Hattavalla valtausalueella on lukuisia alavia suo-alueita, joten vesimäärät voivat olla huomattavia. Tilapäiselläkin kuivatuksella tullee olemaan vaikutusta alueen kasvillisuuteen. Samoin vesien käsittelyn myötä kasvaa riski poronlihan säteilyarvojen nousemisesta.

Selvitykset toiminnan turvallisuudesta ovat vähäisiä. Mikäli töitä tekee muu kuin em. kaivosyhtiö (esim. aliurakoitsija), tulee vastuukysymykset selvittää mahdollisessa luvassa. Uraani on radioaktiivinen aine ja sen käsittely vaatii erityistä huolellisuutta ja osaamista. Ympäristöön ei saa jäädä tutkimustoiminnasta ja radioaktiivisista aineista jäämiä. Radioaktiivinen pöly leviää ekosysteemiin ja kertyy kasveihin, joita porot käyttävät ravinnokseen. Tämä näkyy poronlihassa kohonneina pitoisuuksina. Huomattava määrä poroja tulee laiduntamaan haetuilla valtausalueilla niin kesällä (kesätokka noin 3 500 poroa), kuin talvellakin (eloporot, noin 2000 poroa). Mikäli poronlihasta mitataan kohonneita pitoisuuksia, menetetään puhtaan lihan imago pitkäksi aikaa. Tällöin on uhkana että lihan maine menee paitsi Palojärven paliskunnan alueella, myös koko poronhoitoalueella (vrt. Tšernobylin onnettomuuden jälkeinen aika). Menetettyä mainetta on erittäin vaikea palauttaa, vaikka tilanne jossain vaiheessa korjautuisikin.

Vertailun tulisi ympäristöstä ja poronlihasta ottaa näytteitä, jotka kuvaavat tilannetta ennen kaivosyhtiön toimintaa. Näin pystyttäisiin toteamaan mahdolliset muutokset luotettavasti.

Palojärven paliskunta vastustaa uraanin tutkimusluvan myöntämistä riittämättömien selvitysten vuoksi. Uraanin tutkimustoiminta ja käsittely on liian suuri riski poroelinkeinolle. Paliskunnan porojen ja poronhoitajien turvallisuus ei ole taattu.

Lupaviranomaisten tulee vaatia toiminnasta poroelinkeinolle aiheutuvien vaikutusten selvittämistä.

Mikäli tutkimuslupa myönnetään, tulee sille asettaa erittäin tiukat ehdot muun muassa turvallisuuskysymyksissä. Valvonta tulee järjestää niin tutkimustyön aikana kuin sen päättymisen jälkeenkin.

Mikäli tutkimuslupa myönnetään, tulee kaikki toiminnan aikana ja myöhemmin ilmenevät haitat poroelinkeinolle korvata täysimääräisesti. Myös poronlihan imagolle aiheutuneet vahingot tulee korvata.

Palojärven paliskunnalle tulee mahdollisen tutkimusluvan lupaehdoissa taata riittävä informaation saanti toiminnasta paliskunnan alueella.

Paliskuntain yhdistys

Paliskuntain yhdistys on esittänyt lausunnossaan pääpiirteissään samat seikat kuin Palojärven paliskunta. Paliskuntain yhdistys vastustaa jyrkästi uraanin tutkimuslupaa haetuille alueille riittämättömien selvitysten vuoksi. Lisäksi lausunnon mukaan uraanin tutkimustoiminta ja käsittely ovat liian suuri riski poroelinkeinoille eikä paliskunnan porojen ja poronhoitajien turvallisuutta ole taattu.

Lisäksi lausunnossa on viitattu poronhoitolain 53 §:n mukaiseen neuvotteluelvoitteeseen ja todettu, että neuvottelu ei tarkoita pelkkää kuulemistä ja että viranomaisten ja porotalouden sekä malminetsintäyhtiön ja porotalouden välille tulee mahdollisen toiminnan aikana luoda hyvä neuvottelukäytäntö. Tämä tarkoittaa sitä, että neuvottelut tulee aloittaa riittävän aikaisessa vaiheessa ja niiden tulee olla koko hankkeen ajan jatkuvia. Neuvottelujen lähtökohtana tulee olla todellinen mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

Paliskuntain yhdistyksen hallitus on päättänyt kokouksessaan 2/2008, että poroelinkeino vastustaa kaivostoimintaa, jossa käsittelyn kohteena ovat uraani ja muut radioaktiiviset aineet.

Säteilyturvakeskus

Säteilylaki (592/1991) koskee kaikkea toimintaa tai olosuhteita, joissa luonnon radioaktiivisista aineista aiheutuu tai voi aiheutua terveydellistä haittaa. Jos on perusteltua syytä epäillä, että toiminnasta aiheutuu terveydellistä haittaa aiheuttavaa altistumista luonnonsäteilylle, niin toiminnan harjoittaja on säteilylain 45 §:n mukaisesti velvollinen selvittämään altistuksen suuruuden. Selvityksen perusteella Säteilyturvakeskus antaa tarvittavat määräykset altistuksen rajoittamiseksi.

Hakemuksessa esitetyt mahdollisen uraaniesiintymän laadun ja laajuuden tutkimukset ovat sellaisia, että ei ole perusteltua syytä epäillä niistä aiheutuvan säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa; uraanin etsimiseksi tehtävä näytteidenotto on säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta vastaavaa kuin minkä muun tahansa kaivoskivennäisesiintymän näytteenottotoiminta. Siten kyseisten tutkimusten tekemiselle ei tarvitse asettaa erityisiä säteilyturvallisuutta koskevia vaatimuksia. Jos tutkimukset johtavat uraanin koelouhintaan tai muuhun vastaavaan toimintaan tutkimusalueella, toiminnan harjoittajan on tehtävä hyvissä ajoin ennen toiminnan suunniteltua aloitusta Säteilyturvakeskukselle säteilyasetuksen (1512/1991) 29 §:n mukainen ilmoitus.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Valtausalueella sijaitsevien kiinteistöjen maanomistajien mielipiteet:

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa huomioidaan alueiden maisema-, luonto-, ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohtetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät

mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Osa Karsikkovaaran, Rompaksen ja Kaunismaan valtaushakemusalueista sijaitsee pohjavesi-alueella. Lisäksi metsätalousmaalla on paljon metsälain 10 §:n mukaisia metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä, kuten lähteitä ja puroja. Mikäli tutkimustoimintaa on tarkoitus harjoittaa ko. alueella, tulee se tapahtua metsälain määrittelemällä tavalla. Toimintaa pienvesistöjen läheisyydessä tulee muutoinkin välttää vesiensuojelluksista syistä. Pienvesistöjen lähiympäristöt tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisessa tilassa.

Valtaushakemusalueilla Rompas 21 ja 25 on Metsäntutkimuslaitoksen tutkimuskoealoja. Tutkimuskoealoja ei saa millään muodoin vaurioittaa eikä tuhota. Mikäli valtaus myönnetään haetulle alueelle, tulee valtaajan varmistaa ennakkoon Metsähallituksesta tutkimuskoealojen tarkat sijainnit. Tämän lisäksi toiminta tutkimuskoealoilla vaatii aina Metsäntutkimuslaitoksen ohjauksen.

Valtaushakemusalueilla Rompas 35 ja 36 sekä Kaunismaa 11, 12, 17, 18, 30, 36, 37, 41 ja 42 on suurten petolintujen pesiä. Tästä syystä toimintaa tulee valtaushakemusalueilla välttää vuosittain 15.2.–31.7. välisenä aikana. Tarkemmat tiedot alueista saa Metsähallitukselta.

Haetuilla valtausalueilla Rompas 36, 39 ja 42 sekä Kaunismaa 6, 9, 10, 11, 12, 43 ja 47 on valtioneuvoston päättämän Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelman (METSO-toimintaohjelman) mukaisia kohteita. Kyseessä olevilla kohteilla Metsähallitus ei harjoita metsätaloustoimintaa. Edellä mainitusta syystä nämä kohteet tulee säilyttää koskemattomina eli näillä kohteilla ei saa suorittaa sellaista toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen. Tämän vuoksi alueella ei saa tehdä kaivantoja, kaataa puita tai muutenkaan vaurioittaa kasvillisuutta tai maaperää.

Valtaushakemusalueilta tunnetaan tikankontin, neidonkengän ja lapinleinikin esiintymiä. Edellä mainitut lajit ovat EU:n luontodirektiivin liitteen II mukaisia lajeja ja ne ovat rauhoitettuja. Neidonkengä on valtakunnallisesti uhanalainen ja tikankontti valtakunnallisesti silmälläpidettävä putkilokasvi. Toimenpiteitä tikankontin, neidonkengän ja lapinleinikin esiintymillä tulee välttää. Hakemusalueilla esiintyy myös valtakunnallisesti silmälläpidettäviä kääväkkäitä.

Valtaushakemusalueella Rompas 9 on pienen kämpän rauniot. Kulttuuriperintökohde tulee säilyttää koskemattomana.

Kulttuuriperintöarvojen osalta valtaushakemusalueesta on suojelualueiden, suojeluohjelma-alueiden tai suojelumetsien puolelta inventoitu vain hyvin pieni osa, joten kulttuuriperintöarvot on puutteellisesti tunnettu. Mikäli kaivosyhtiö tekee alueella sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vahingoittaa kulttuuriperintökohteita kuten muinaisjäänöksiä, tulee sen teettää alueen inventointi kustannuksellaan.

Valtaushakemusalueella on eri statuksen omaavia suojelu- ja suojeluohjelma-alueita. Natura-alueilla on soidensuojelu- ja lehtojensuojelualueita sekä niiden ulkopuolisia suojeluohjelma-alueita. Sen lisäksi on vielä METSO-toimintaohjelmaan kuuluvia alueita, jotka kuuluvat valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan. Luonnonsuojelulain (1096/1990) 9 §:n mukaan luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla alueella ei saa suorittaa sellaista toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen (toimenpiderajoitus). Tiukin rajoitus on lehtojensuojelualueella, jossa ei saa vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja taikka niiden osia eikä ojittaa, ottaa maa-aineksia eikä muutoinkaan vahingoittaa maa- ja kallioperää (ase-

tus lehtojensuojelualueista 503/1002). Asetus ei anna lupaa malminetsintään eikä kaivos-toimintaan. Tällaiselle alueelle ei voi myöntää valtausoikeutta. Seuraavaksi tiukin rajoitus koskee perustettuja soidensuojelualueita, joilla ei saa tehdä geologista tutkimusta tai malminetsintää ilman ympäristöministeriön lupaa (laki 676/1981, asetus 933/1981 3 §; laki 851/1988, asetus 852/1988 3 §). Hakemuksen näistä osista tarvitaan ympäristöministeriön lupa.

Mawson Energi AB:n laatima tutkimussuunnitelma sekä valtaushakemuksen yhteenveto kattavat lähes koko tutkimusmenetelmien kirjon kevyestä jalkaisin tehtävästä tutkimuksesta aina matalalentoihin sekä ympäristöä voimakkaasti muuttaviin tutkimuskaivantoihin asti. Näitä kaikkia, pois lukien Meltosjärvi-Pysäjärvet, on hakijan mukaan tarkoitus myös tehdä valtaus-alueeseen kuuluvilla Natura-alueilla, joista monet ovat osittain myös kansallisesti perustettuja suojelualueita, lehtojensuojelualueita tai soidensuojelualueita. Hakijan mukaan syväkairausten tai tutkimuskaivantojen työkonoiden kuljetuksen vuoksi puustoa voidaan joutua poistamaan.

Suojelukohteista tutkimustoiminta kohdistuu etenkin Romppaat-nimiselle Natura-alueelle. Alue koostuu useista kansallisesti suojelluista tai suojeluohjelmiin kuuluvista osa-alueista, joita rajauksia yhdistää Natura-rajaus. Tutkimussuunnitelmassa hakija mainitsee, että kohdentävien geofysikaalisten mittausten jälkeen hakija tekee tutkimuskaivantoja ja -oja. Pääosin kuitenkin tutkitaan syväkairauksin. Hakija mainitsee Romppaiden Natura-alueen kohdalla, että tutkimuskaivantojen teko on välttämätöntä, jotta malminmuodostusprosessit voidaan hahmottaa riittävän hyvin ennen syväkairauksia. Hakija mainitsee tässä yhteydessä, että tutkimuskaivantojen lukumäärä on huomattava.

Osa Kaunismaan valtausalueista sijaitsee Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueella ja osittain sillä sijaitsevalla soidensuojelualueella. Hakija mainitsee tutkivansa aluetta pääosin syväkairauksin ja että tutkimuskaivannot sijaitsevat pääosin Natura-alueen ulkopuolella. Samalla Natura-alueella on myös hakijan toinen valtaus, jota varten hakija on tehnyt Natura-tarveharkinnan ennen tätä nyt käsiteltävää hanketta.

Hakija on täydentänyt valtaushakemustaan lajisuojelusyistä salaiseksi määritellyssä Natura-tarveharkintaselvityksessä. Selvityksen johtopäätöksenä todetaan, että varsinaista Natura-arviointia ei tarvita, koska valtauksen ja siihen liittyvien tutkimusten vaikutukset ovat lievät tai vältettävissä eivätkä siten heikennä suojeluperusteena olevia lajeja tai luontotyyppejä. Tarveharkinta on rajattu koskemaan vain ensimmäisen vaiheen tutkimuksia todeten, että tutkimuskaivantoja ei tehdä Natura-alueille tutkimusten ensimmäisessä vaiheessa. Syväkairauksia sen sijaan Natura-alueille tehdään, mm. Romppaiden kohdalla mainitaan lukumääräksi muutama kymmenen reikää. Kuitenkin varsinaisessa hakemuksessa todetaan kappaleessa 6, toinen sivu, että kaivannot ovat välttämättömiä ennen syväkairauksia. Natura-selvityksen ja tutkimussuunnitelman välillä on siis tulkittavissa ristiriita, eikä nyt voida selvyydellä päätellä mitä tutkimusten todelliset vaikutukset Natura-alueilla ovat. Jos hakija etenee tutkimuksissaan tutkimuskaivantojen tekoon asti, nyt tehty Natura-vaikutusten tarveharkinta on riittämätön.

Hakija mainitsee Natura-selvityksessä pariin otteeseen, että kaikkia suojelun perusteena olevia lajien esiintymiä ei tunneta. Kuitenkin hakijan tulisi olla selvillä toimintansa vaikutuksista Natura-alueilla ja siten tehdä tarpeelliset luontoselvitykset maastossa. Hakijan tiedot uhanalaisesta lajistosta ovat peräisin ympäristöhallinnon Hertta-tietokannasta vuoden 2010 toukokuulta. Kuitenkin tuon ajankohdan jälkeen Herttaan on tullut merkittävä määrä uutta tietoa lajistosta, joka tulee ottaa huomioon.

Hakija ei ole yksiselitteisesti analysoinut Natura-alueiden lajeihin tai luontotyyppeihin kohdistuvia vaikutuksia, osittain siksi koska käytettävissä ovat olleet puutteelliset tiedot sekä siksi että vaikutuksia on nähtävästi suhteutettu Natura-alueiden kokonaispinta-aloihin. Vaikutuksia tulee lisäksi kuitenkin arvioida suhteessa suojeluperusteena oleviin yksittäisiin luontotyyppeihin ja lajeihin. Alueella suojeluperusteena olevat luontotyypit esiintyvät paikoitellen mosaiikkimaisesti ja jonkun yksittäisen luontotyypin kokonaispinta-ala voi olla pieni. Tällaisessa tilanteessa tutkimuskaivanto tai koneen kulkureitiltä raivattu puusto ja reitin reunavaikeus saattavat aiheuttaa tilanteen, jossa vaikutus alueen tai luontotyypin eheyteen tai luontotyypin toimintaan tai rakenteeseen on suuri. Hakija ei ole selvittänyt toimintansa vaikutuksia tästä näkökulmasta.

Metsähallitus katsoo, että Natura-alueista pl. lehtojensuojelualue, jolle ei valtauslupaa voi antaa ja niiden ulkopuolisista luonnonsuojeluohjelma-alueista tarvitaan tarkka tutkimussuunnitelma, joka sisältää traktorien ja moottorikelkkaa leveämpien maastoajoneuvojen ajoreitit maastossa. Lisäksi tarvitaan tarkka sijaintitieto kaikille kohteille, joissa aiotaan tehdä kaivantoja tai kairata kallioperää. Tämän suunnitelman perusteella on tehtävä tarkentava luontotyyppikartoitus, koska Metsähallituksen kartoitus ei ole riittävän yksityiskohtainen mosaiikkimaisessa maastossa ajatellen kaivamista ja maastoliikennettä. Ajoreiteistä ja tutkimuskohteista on tehtävä myös tarkka lajistokartoitus uhanalaisista, erityisesti suojeltavista ja direktiivilajeista. Toimintasuunnitelman ja tarkentavan luontokartoituksen perusteella on tehtävä varsinainen Natura-vaikutusten arviointi, joka on pakollinen ottaen huomioon toimenpiteiden järeyden, laajuuden ja sen, että alueella on arvokkaita luontotyyppejä ja runsaasti suojeltavia lajeja. Laadittu Natura-vaikutusten tarveharkinta ei ole pätevä, koska se ei pohjaudu edes uusimpaan luontoarvojen kartoitustietoon eikä tietoon kaikista Natura-alueella tehtävistä malminetsintätoimenpiteistä. Ilman Natura-vaikutusten arviointia voidaan tehdä ainoastaan geofysikaalisia mittauksia moottorikelkalla, ottaa kivinäytteitä geologivasaralla ja ottaa vähäisiä pohjamoreeninäytteitä ohuella näytekairalla.

Luontopalvelut tulee ennallistamaan Romppaiden Natura-alueen soita alueen etelä- ja pohjoisosissa. Tämä on myös otettava huomioon liikuttaessa koneilla tai moottorikelkoilla.

Mikäli osa valtaushakemusalueesta hyväksytään (pl. lehtojensuojelualueet) ja ympäristöministeriö myöntää hakijalle luonnonsuojelulaissa vaadittavan luvan, tulee muut tarvittavat luvat (tutkimuslupa, maastoliikenneluvat, lupa puiden kaatamiseen) hakea suojelualueiden, -ohjelma-alueiden ja suojelumetsien osalta Metsähallituksesta.

Uraani asettaa etsintä- ja tutkimustyölle vaativat reunaehdot. Erityisesti tulee huomioida tutkimusalueen hyvä vesien hallinta. Vesien hallinnan osalta tulee huolehtia siitä, että syväkairausreiät tulpataan välittömästi kairauksien päätyttyä niin hyvin, että kairausrei'istä ei pääse valumaan purkausvettä ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma kaivantojen täyttämistä ja maisemoinnista sekä mahdollisten muiden maastovaurioiden korjaamisesta ja sitouduttava vastaamaan suunnitelman toteuttamisesta toiminnan päätyttyä.

Säteilylain (529/1991) 45 §:n mukaan se, joka käyttää luonnossa olevia maa-, kivi- tai muita aineksia taikka näiden aineksien käytön tuloksena syntyneitä materiaaleja elinkeinotoiminnassa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa, on velvollinen säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillä, että toiminta on säteilytoimintaa. Edellä mainitun perusteella Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiö selvittää aiotuista toiminnoista aiheutuvan säteilyaltistuksen säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla.

Hakemuksessa on kerrottu tutkimusten määrästä ja laadusta, mikä pitää sisällään mm. syväkairausohjelman, tutkimusojien kaivamisen ja kaivinkonemontutuksen. Metsähallitus vaatii, että toimintaan sovelletaan ympäristönsuojelulain (86/2009 45 a §:n määräyksiä kaivannaisjätteen käsittelystä). Kyseessä olevan lainsäädännön kohdan ja täten myös ympäristöluvan (YSL 28 §) soveltamisen kynnyks tulee olla edellä mainitun kaltaisessa toiminnassa alhainen.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Rovaniemen metsätiimiin ja sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, niin sopia etukäteen korvauseriaatteista.

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönnäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekkin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Muut mielipiteet

██████████ (omasta ja muiden vesialueiden vuokraajien puolesta sekä valtausalueen läheisyydessä sijaitsevan kiinteistön omistajana, ██████████ ██████████ valtausalueen läheisyydessä sijaitsevan kiinteistön omistajina)

Valtausta ei tule myöntää, koska jo sen oikeuttamat tutkimukselliset toimenpiteet, puhumattakaan mahdollisen kaivostoiminnan aloittamisesta, heikentäisivät monilla ympäristönsuojelulaissa mainituilla seikoilla elinympäristön laatua.

Valtaus oikeuttaa hakijan kairaamaan kallioperää, ja jopa tekemään koelouhintaa ja -rikastusta. Tästä seuraisi nykyiseen verrattuna moninkertaiset melu- ja pölyhaitat ympäristössä ja maisemassa. Toimenpiteet vähentäisivät huomattavasti ympäristön yleistä viihtyvyyttä ja virkistyskäyttöön soveltumista. Valtaus lisäisi todennäköisesti myös raskaan liikenteen osuutta kapeilla teillä, joilla ei ole kävely- ja pyöräteitä, leveää piennarta eikä katuvaloja.

Se, että valtaushakemus koskee säteileviä aineita muodostaa riskin alueen asukkaille. Alueen asukkaita ei tule ehdoin tahdoin asettaa alttiiksi kasvavalle säteilykuormalle, jonka kiistattonasti on osoitettu aiheuttavan vakavia terveyshaittoja. Jokamiehen oikeuksien perusteella alueen asukkailla on oikeus marjojen, sienien yms. poimimiseen. Mahdollisen valtauksen ja siihen liittyvien tutkimustoimenpiteiden ja ympäristövaikutusten myötä näiden luonnonvarojen käyttö kuitenkin vaarantuisi. Valtaukseen haettu alue on lisäksi poronhoito- ja hirvenmetsästysaluetta.

Valtauksen myöntäminen, joka oikeuttaisi valtaajan kallioperän kairauksiin, koelouhintaan ja koerikastamiseen, aiheuttaisi vakavan uhan lähialueiden pohjavesien puhtaudelle.

Kaivantotyöt suoalueella voivat liuottaa murskaantuvasta malmista uraanin nuklideja suovesiin ja lisätä radoninvapautumista. Kairaukset ovat riski pohjavesille. Kuusamossa Kitkajärven Kouvervaarassa Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) 1982 poraamasta uraanikairausreiästä vuotaa edelleen, lähes kolmekymmentä vuotta kairauksen jälkeen uraanin saastuttamaa pohjavettä maanpinnalle kuutioittain. Kuusamon terveystarkastaja mittasi vedestä yli 500 bq pitoisuuksia radonia. Uraanin eri radionuklideja ei kyseisillä mittalaitteilla voitu mitata. Uraanikairaus toiminta pohjavesialueilla on selkeästi vesi- ja ympäristölain vastaista. Lain mukaan pohjaveden pilaaminen on ehdottomasti kielletty.

Valtauksen tavoitteena on kaivoksen perustaminen. Kukaan ei halua asua tai työskennellä kaivoksen läheisyydessä. Jo valtauksen myöntäminen tarkoittaisi investointien loppumista alueella, taloudellisen kehityksen taantumista ja kiinteän omaisuuden arvon laskua. Valtio tai valtauksen haltija eivät korvaisi haittoja asianosaisille. Suunnitteilla oleva uraanikaivoshanke on uhka ympäristölle sekä maatalous- ja matkailuelinkeinon tulevaisuudelle. Uraanikaivoshankkeella alueella on hyvin negatiivisia vaikutuksia laajemmaltikin koko Lapin imagoille. Uraanikaivostoiminnan seurauksena ihmisten omaisuuden ja elinkeinon menetyksien arvo Lapin alueella on pitkällä tähtäimellä rahassa mitattuna suurempi kuin mahdollisen kaivoksen tuoma taloudellinen hyöty.

Kaivoslain (503/1965) mukaan valtaus voi olla voimassa kahdeksan vuotta. Tämä tarkoittaisi, että alueen asukkaita pidettäisiin pitkä aika epä tietoisuudessa, tuleeko kaivos vai ei. Tämä aiheuttaisi suurta huolta, pelkoa ja epävarmuutta alueen asukkaille.

Uraanikaivostoiminta on jättänyt jälkeensä vakavia ympäristöongelmia myös nykyaikaisen kaivosteknologian maissa. Alueista alun perin valtaushakemukset jättänyt, ja hankkeessa edelleen Mawsonin merkittävänä osakkaana mukana oleva Areva-yhtiö on aiemmissa uraanikaivoshankkeissaan toiminut hyvin kyseenalaisesti ympäristöstä piittaamatta. Ei voida olettaa, että yhtiö toimisi täällä Suomessa vastuullisemmin kuin esimerkiksi kotimaassaan Ranskassa.

Yksin kaivoslain perusteella valtaushakemusta ei voi hyväksyä. Useat tahot ovat todenneet voimassa olevan kaivoslain ongelmat. Valtauksen myöntäminen olisi ristiriidassa muun Suomen lainsäädännön, erityisesti ympäristönsuojelulain (86/2000) ja perustuslain (731/1999) kanssa, jonka pykälässä 15 todetaan, että jokaisen omaisuus on turvattu ja pykälässä 20, että julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Valtauksen myöntämistä ei voida perustella siltäkään, että valtauksista vain 1-2 % johtaa varsinaiseen kaivostoimintaan. Valtauksen tavoitteena on kuitenkin aina kaivostoiminnan aloittaminen.

Valtaushakemuksessa ei ole kysymyksessä yleinen etu paikallisten asukkaiden yksityistä etua vastaan. Vastakkain ovat ulkomaalaisen kaivosyhtiön taloudellinen etu ja hyvin laajan alueen asukkaiden, elinkeinonharjoittajien ja luonnon etu.

Jos valtaushakemukset hyväksytään, tulee niiden ehtona olla kaivosyhtiöltä vaadittavat riittävät vakuudet alueen kiinteistöjen vuoden 2011 täydestä arvosta lunastamiselle tai arvon laskun korvaamiselle sekä kaikkien vahinkojen ja haitallisten jälkivaikutusten korvaamiselle.

täydestä arvosta. Valtauksen myöntämisen ehtoihin on kirjattava, että kaikkeen koelouhintaan ja koerikastamiseen haetaan ympäristöluvat ja yhtiö maksaa kunnollisen seurantatutkimuksen pinta- ja pohjavesien laadusta, pöly-, kaasu- ja säteilymittaukset ympäristössä riittävän laajalla alueella sekä koko koetoiminnan ajalla että riittävän pitkän jälkivaikutusajan. Mahdollisiin kuljetuksiin on haettava vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat luvat ja kuljetusastiat on merkittävä asianmukaisesti. Kaikista toimenpiteistä tulee joka vaiheessa tiedottaa alueen asukkaille.

Kun kyse on uraanin louhinnasta, on kaivoslaissa kirjattu minimietäisyys 50 m asuintalosta täysin riittämätön. Tutkimuksissa vapautuvat aineet (radon, myrkylliset, raskasmetallipitoiset ja radioaktiiviset pölyt sekä jätevedet) liikkuvat helposti kilometrien matkoja. Koekaivausten ympärillä tulee olla ainakin yhden kilometrin turvallisuusvyöhyke.

[REDACTED] + 7 muuta allekirjoittanutta

Allekirjoittaneet esittävät, että Mawson-yhtiölle ei myönnettäisi sen anomaa valtauslupaa, sillä he katsovat, että yhtiön suunnittelema uraanikaivoshanke vaarantaa poronhoidon elinkeinona ja alueen säilymisen asuttuna. Monien perheiden elämä tällä alueella on täysin riippuvainen poronhoidosta.

[REDACTED]
valittavat tulevasta koeporaushankkeesta ja haluavat valtaajalta ilmoituksen ennen koeporausten aloittamista. Mielipiteen antajat ovat huolissaan järvien ja jokien saastumisesta sekä kaivojen kuivumisesta ja veden pilaantumisesta.

[REDACTED]
vastustavat valtauksen myöntämistä Mawson Energi AB -uraaniyhtiölle, koska sitä seuraavat toimenpiteet uhkaavat alueen asukkaiden terveyttä, ympäristöä, elinkeinojen harjoittamista sekä omaisuutta.

[REDACTED]
vastustaa valtauksen myöntämistä Mawson Energi AB-uraaniyhtiölle, koska sitä seuraavat toimenpiteet uhkaavat alueen asukkaiden terveyttä, ympäristöä, elinkeinojen harjoittamista ja omaisuutta sekä jälkeen tulevien perimää. Lisäksi eri lähteistä saadut tiedot hylättyjen uraanikaivosten lähiseudun olosuhteista ovat dramaattiset; elollista luontoa ei siellä ole.

[REDACTED]
vastustaa uraanivaltauksien myöntämistä Mawson Energi AB:lle. Uraanikaivosvaltauksen myöntäminen on merkittävä riski alueen luonnonvesistöille, soille ja pohjavedelle syvien koeporausten aiheuttamien vaikutusten vuoksi.

Valtausten hakemisten takana on tavoite aloittaa uraani- ja/tai kultakaivostoiminta. Erityisesti uraanikaivostoiminta aiheuttaisi luonnolle, eläimille ja ihmisille merkittäviä pitkäaikaisia terveysvaikutuksia. Lapin puhdas luonto, vedet, marjat, yrtit sekä poro- ja muu luonnon eläinkanta sekä perinteinen kalastus- ja metsästystoiminta joutuu kärsimään.

Valtausalue on yhteydessä Kemi- ja Tornionjokeen. Torniojoesta nousee vielä lohta, eikä Kemijokeakaan Suomen suurimpana jokena tule saastuttaa lyhytnäköistä ja ulkomaille kulkevaa hyötyä tavoitellessa.

mahdollisesti aiheuttama maisemallinen haitta, meluhaitat sekä toiminnasta aiheutuva pöly ja muu ympäristön pilaantuminen uhkaisivat keskeisellä tavalla asuin ympäristöä sekä arvokasta kiinteistökokonaisuutta, johon sen maisemaympäristö myös kuuluu. Tämän lisäksi maastossa mahdollisesti suoritettavat koekairaukset, koelouhinnat, koerikastukset sekä muu maastossa raskaammalla kalustolla suoritettava tutkimustyö tulee aiheuttamaan pysyviä vaurioita maan rakenteeseen.

Valtauslupaa ei voida myöntää, koska valtaushakemus uhkaa vakavasti elinkeinonvapautta ja oikeutta työhön (perustuslaki 18 §) sekä omaisuudensuojaa (perustuslaki 15 §). Valtiovallan tulee huolehtia että nämä perusoikeudet (perustuslaki 22 §) toteutuvat. Mieli piteen antajat pelkäävät, että mahdollisen kaivosalueen läheisyydessä sijaitsevien rakennusten ja metsien arvo tulisi romahtamaan pelkästään jo niiden virkistysarvon pudotessa.

3. Valtaushakemuksen myöntäminen mahdollistaisi kaivoshankkeen etenemisen seuraavaan vaiheeseen ja lopulta mahdollisesti jopa kaivostoiminnaksi asti. Tämä olisi painajaismainen tilanne alueelle ja seudun asukkaille paitsi terveydellisesti ja taloudellisesti, mutta myös sosiaalisesti. Jo valtauksen myöntäminen ja mahdolliset raskaat maaperää puhkaisevat tutkimustoimet asutuksen läheisyydessä uhkaavat alueen sosiaalisia yhteisöjä ja aiheuttavat pelkoa alueen aikuisissa mutta erityisesti lapsissa heidän ymmärtäessään, että heidän kotiseutunsa on uhattuna pitkänkin ajan. Alueen väestön pitäminen jopa vuosia epätietoisuudessa aiheuttaa suuresti huolta ja pelkoa alueen asukkaissa. Valtauksen myöntäminen on ristiriidassa uuden perustuslain kanssa, jossa laissa taataan kansalaisille mahdollisuus osallistua heidän asuin ympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon (perustuslaki 20 §) ja suojataan heidän omaisuutensa (perustuslaki 15 §). Tämä suoja ei ole yksinomaan taloudellinen, vaan koskee myös immateriaalisia nautinta-arvoja kuten ympäristöllisiä, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

4. Tässä hankkeessa ei ole kyseessä yleinen etu vaan ulkomaalaisen kaivosyhtiön etu ja toisaalta yksityisen maanomistajan sekä mahdollisella valtausalueella luonnonvaroja kestävästi käyttävän etu.

Kiinteistönomistajina ja alueen asukkaina mieli piteen antajat vastustavat jyrkästi valtausanomuksen hyväksymistä edellä luetelluin perustein ja vaativat, että mieli piteeseen vastataan ja samalla selvitetään, oliko Kiimalampeen tehty poraus välttämätön, ja jos oli, oliko poraajalla siihen mahdollisesti tarvittava lupa ja olisiko porauksesta tullut ainakin ilmoittaa allekirjoittaneille, jotka olivat ko. veden kalastusoikeuden haltijoita.

██████████ (kiinteistön Kuusivaara 96:0 omistajana ja asukkaana)

Kuusivaaran tila (96:0) sijaitsee valtaushakemusalueelta laskevien vesistöjen alueella Katiskojoen varrella. Kaunismaa 34 – 47 valtaushakemusalueet ovat Katiskojoen valuma-alueita. Katiskojoki on luonnontilainen, jyrkkälaskuinen koskijoki. Puhdasvetinen joki on muun muassa harjusten kutujoki ja joessa asustaa myös saukkoja.

Sodan jälkeen rakennettu tila on hankittu vuonna 2006 tietämättä tulevista kaivoshankkeista. Tilan rakennuksia on kunnostettu asuttavaan kuntoon. Tarkoituksena on harjoittaa metsätaloutta, polttopuunmyyntiä sekä lihakarjanpitoa.

Asuminen ja elinkeinon harjoittaminen Kuusivaaran tilalla edellyttää veden ja ilman puhtautta. Pohjavettä käytetään juomavetenä. Näin ollen valtauksella voi olla huomattavaa vaikutusta elinympäristöön, työntekoon ja muuhun elämiseen kuuluviin asioihin kuten marjastus ja metsästy.

Kun otetaan huomioon, että valtaushakemus koskee huomattavan suurta aluetta, jolla sijaitsee myös useita Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita, Mawson Energi AB ei ole esittänyt riittävän selkeitä ja varmoja keinoja alueen luonnon pilaantumisen estämiseksi tai edes arvioinut riittävällä tarkkuudella ja objektiivisesti toimintansa vaikutuksia.

Valtausta ei tule myöntää kyseisille alueille.

Lisäksi, kun otetaan huomioon alueella sijaitsevat Natura-alueet, tulisi asiassa vähintäänkin suorittaa luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n 1 ja 2 momentissa (1587/2009) tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely ennen päätöksentekoa. Hakija on itse todennut, ettei tarkemmalle luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamiselle olisi asiassa tarvetta.

Asiassa on kuitenkin esitetty ainoastaan hakijan oma selvitys ja tässäkin hakijan omassa Natura-tarveharkintaselvitykseksi nimetyssä asiakirjassa todetaan, että malminetsinnästä ei ole sen vaiheittaisuudesta johtuen ollut olemassa sijaintitiedoiltaan eikä toteutettavien tutkimusten määrittäen vielä tarkkoja suunnitelmia, mikä on selvityksen mukaan aiheuttanut arviointiin epätarkkuutta.

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukainen ennalta varautumisen periaate ja sen soveltaminen vaatisivat, että selvitysten tulisi objektiivisesti arvioiden riittää selvittämään suunnitelmien tai hankkeiden mahdolliset vaikutukset alueiden suojelutavoitteisiin ja siihen, voisivatko tutkimukset ja muut toimenpiteet alueella todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Natura 2000 -alueet on sisällytetty verkostoon.

Näin ei nyt esitetty selvityksin ole tapahtunut ja asiassa olisi objektiivisen ja asianmukaisen arvioinnin varmistamiseksi ennen päätöksentekoa siten vähintäänkin suoritettava luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely.

asuvat Törmäsjärvellä, joka sijaitsee n. 20 kilometrin päässä Mawson Energy Ab:n Karsikko-vaaran, Romppaan ja Kaunismaan valtaushakemusalueilta ja ovat huolissaan uraaninlouhinnan aiheuttamasta ympäristön saastumisesta ja haitallisista vaikutuksista ihmisten terveyteen. Radioaktiivista pölyä ja radonkaasua ei haluta hengittää eikä haluta, että nämä aineet saastuttavat kasveja ja eläimiä.

Kaivoksen vaarallista jätelietettä voi vuotaa vesistöihin ja pohjavesiin. Erityisesti huolestuttaa käyttövesi, joka tulee Mellakosken vedenottamolta, mikä sijaitsee välittömästi valtausalueen läheisyydessä. Lähiympäristön vesistökin ovat vaarassa saastua. Nykyistä "säteilevämpiä" kaloja ei haluta syödä. Halutaan, että paitsi kalat, myös alueen marjat, hirvenliha ja poronliha säilyvät tulevaisuudessakin puhtaina jo kotitarvekäytön vuoksi, mutta myös kaupallisen tuotannon takia.

Uraanikaivos toisi synkän maineen kunnalle ja tuo huono imago olisi erittäin haitallista erityisesti matkailulle. Huonon maineen vaikutus ulottuisi paljon todellista saastevaikutusta pidemmälle, koko Tornionjokilaaksoon ja koko Lappiin.

Pöyristyttävää on myös se, että suuri osa kunnan Natura-alueista sijaitsee valtausalueen sisällä ja lisäksi muutama välittömässä läheisyydessä. Vaarassa on siis sekin vähä, mitä on saatu suojeltua.

kein alue, jolle em. harrastukset suuntautuvat on juuri Karsikkovaaran, Kaunismaan ja Romppaan seutu. Suunniteltu uraaninlouhinta vaarantaa monia asioita, jotka ovat kylälle elintärkeitä.

██████████ vastustaa uraanivaltauksen antoa, koska katsoo sen vaarantavan monia kylälle tärkeitä asioita:

- Järven veden laadun säilyminen. Erityisesti tulva-aikana järvi on suosittu kalastusalue. Mikäli veteen pääsee vieraita aineita, järven ja jokien käyttöarvo alenee ja kalastus loppuu.
- Natura-lintujärveen kohdistuvat vaikutukset? Pesimärauha? Ruokailualueet – kaikki linnut eivät pysyttele järven rannoilla vaan pesivät ja ruokailevat kauempanakin. Liikenteen ja muut äänet?
- Alueen matkailullisen imagon säilyminen. Kylillä on erilaisia matkailuvirroista riippuvia yrityksiä useita. Uraanivaltaus ei tue imagoa, jota rakennetaan juuri puhtaan luonnon ja kauniin ympäristön varaan. Kylällä on juuri menossa ympäristöhanke, joka tähtää maisemanhoitosuunnitelman tekoon ja maisema-arvojen parantamiseen. Valtaushanke luo uhkatekijöitä tälle hankkeelle.
- Karsikkovaara, Kaunismaa ja Romppaat ovat perinteisiä marjastus-, metsästys-, sienestys- ja retkeilyalueita. Alueella on vanhoja metsiä, uhanalaisia kasveja ja harvinaisia vanhojen metsien sienilajeja. Alueelta löytyy myös mm. hernekuukusta, joka kasvaa harvinaisena vain tietyillä hiekkaisilla teillä.
- Palkukkalamelle on talkootyöllä pystytetty laavu, joka on kyläläisten ja varsinkin heikosti liikkuvien vanhusten suosima paikka, koska sille pääsee myös rollaattorilla.
- Marja Tuomisen oma yritys tuottaa viljeltyjä yrttejä, luonnonyrttejä, metsäsieniä ja metsämarjoja sekä näistä kaikista tehtyjä jalosteita. Näitten tuotteitten samoin kuin kaikilla lähitienoilla olevilla kylillä viljeltävien vihannesten kaupallinen arvo laskee, kun lähistöllä on suunnitelmia uraanin louhinnasta.
- Meltosjärven kylä on vanhimpia maatalouskyliä alueella ja edelleen siellä viljellään maata ja kasvatetaan karjaa. Kivenheiton päässä suoritettavat uraanilouhinnat merkitsivät kuoliniskua vanhalle maatalouskulttuurille

11 henkilön allekirjoittama adressi

Allekirjoittajat pyytävät, ettei anottua valtaushakemusta annettaisi.

Mellakairan kyläyhdistys ry (allekirjoittajina ██████████)

Mellakairan kyläyhdistys keskusteli Mawson Energi AB-yhtiön valtaushakemusasiansa kokouksessaan 20.2.2011 ja päätyi yksimielisesti kielteiseen kantaan. Kyläyhdistys on syvästi huolestunut jo valtausvaiheessa käytettävien tutkimusmenetelmien vaikutuksista luontoon ja vesistöihin. Perusteluna kielteiselle kannalle ovat seuraavat:

- alue on vedenjakajaseutua eli mahdolliset pilaantuneet ja saastuneet vedet vahingoittavat suurelta alueelta arkaa luontoa
- kyseisellä alueella sijaitsee seitsemän Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta: Mustiaapa-Kaattasjärvi, Louevaara, Pisavaara, Mellajoki, Meltosjärvet-Pysäjäjärvi, Romppaat ja Kilsiaapa-Ristivuoma
- läheisyydessä sijaitsee ympäristökeskuksen kartoittamia pohjavesialueita

Valtausvaihe ja lisätutkimukset tähtäävät myös kaivoksen perustamiseen, mikäli haluttua mineraalia löytyy riittävän paljon. Valtaushakemuksen tekijä on kertonut etsivänsä alueelta alun perin uraania. Viime aikoina julkisuudessa yhtiö on kertonut olevansa pääasiassa kultaa etsimässä. Tämän katsotaan olevan vain julkisuustemppu uraaninetsinnän vastustuksen takia ja että mahdollinen kaivos, oli uraani siinä pää- tai sivukivilajina, on niin vaarallinen sekä

luonnolle, että ihmisille, että jo tässä vaiheessa olisi syytä kyseinen toiminta estää. Edellä mainittujen lisäksi perusteena kielteiselle kannalle ovat:

- kaivosvaiheessa ovat lähikylien, Kaitajärven ja Mellajärven, asukkaat vaarassa altistua pölylle, säteilylle ja muille päästöille
- kyseessä oleva alue on kuntalaisten aktiivisessa marjastus-, retkeily-, metsästys- ja luontoharrastuskäytössä
- mahdollinen uraanikaivos vaikuttaa negatiivisesti markkinoitaessa Lappia puhtaana ja luonnontilaisena matkailukohteena
- mahdollisella kaivoksella on kielteisiä vaikutuksia maa-, metsä- ja porotalouteen
- asuntojen, mökkien ja maan arvo laskee

Mikäli Mawson Energi AB kuitenkin saa valtaushakemukseensa myönteisen päätöksen, vaaditaan että yhtiön toimia alueella valvotaan tarkasti, jotta välttyttäisiin mahdollisesta huolimattomuudesta ja välinpitämättömyydestä aiheutuvista ongelmista. Luontoon jätettyjen jälkien korjaamisen varmistamiseksi pitää vaatia tarpeeksi suuri takuusumma.

Sinetän kyläyhdistys (allekirjoittajina [REDACTED])

Valtaushakemuksien mennessä läpi yhtiö tulee laajentumaan kohti Rovaniemen keskustaa ja myös Sinetän kylää. Sinetän kylä sijaitsee joka tapauksessa valtauksien ns. tuulen alapuolella, jos kaivoshanke joskus etenisi. Uraanivaltaushakemusten hylkäystä esitetään Uudenmaan esimerkin mukaisesti.

Valtaushakemus koskee huomattavan suurta aluetta, jolla sijaitsee myös useita Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita. Mawson Energi AB ei ole esittänyt riittävän selkeitä ja varmoja keinoja alueen luonnon pilaantumisen estämiseksi tai edes arvioinut riittävällä tarkkuudella ja objektiivisesti toimintansa vaikutuksia. Lisäksi, kun otetaan huomioon alueella sijaitsevat Natura-alueet, tulisi asiassa vähintäänkin suorittaa luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n 1 ja 2 momentissa (1587/2009) tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely ennen päätöksentekoa. Hakija on itse todennut, ettei tarkemmalle luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä suorittamiselle olisi asiassa tarvetta.

Asiassa on kuitenkin esitetty ainoastaan hakijan oma selvitys ja tässäkin hakijan omassa Natura-tarveharkintaselvitykseksi nimetyssä asiakirjassa todetaan, että malminetsinnästä ei ole sen vaihteellisuudesta johtuen ollut olemassa sijaintitiedoiltaan eikä toteutettavien tutkimusten määriltään vielä tarkkoja suunnitelmia, mikä on selvityksen mukaan aiheuttanut arviointiin epätarkkuutta.

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukainen ennalta varautumisen periaate ja sen soveltaminen vaatisivat, että selvitysten tulisi objektiivisesti arvioiden riittää selvittämään suunnitelmien tai hankkeiden mahdolliset vaikutukset alueiden suojelutavoitteisiin ja siihen, voisivatko tutkimukset ja muut toimenpiteet alueella todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Natura 2000 -alueet on sisällytetty verkostoon. Näin ei ole tapahtunut ja asiassa olisi objektiivisen ja asianmukaisen arvioinnin varmistamiseksi ennen päätöksentekoa siten vähintäänkin suoritettava luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely.

Alueen kokonaisuutta on pidettävä merkittävänä Lounais-Lapin viimeisenä erämaana, joka tulee säilyttää Sinetän ja muiden Rovaniemen, Ylitornion ja Tervolan kyläläisten eränavainta-alueena. Lisäksi alueet ovat jokamiehen oikeuden mukaisia lappilaisten marjastus-, kalastus- ja virkistysalueita.

Mawson Energy:n hakemilta valtausalueilta lähtee useita eri puroja, jokia ja pohjavesivirtoja, joiden katsotaan olevan uhattua uraanikairauksien ja mahdollisen koelouhinnan sekä tavoitteena olevan uraanikultakaivostoiminnan toteutuessa. Alue luonnontilaisena eränkäyntialueena on arvokkaampi kaikin tavoin, kun mahdollisen kaivostoiminnan alkaessa alueella. Tämä suojelee myös alueen arvokkaita pohjavesivarantoja, sekä alueen eri vesistöjä, myös Sinetän vesistöä.

Sinetän kylä sijaitsee Mawsonin uraanivaltaus- ja varausalueiden koillispuolella, joten se olisi mahdollisen kaivostoiminnan alkaessa juuri vallitsevien tuuliolosuhteiden mukaisesti useimmiten ns. tuulen alapuolella, joten alueen ihmiset tulisivat altistumaan lisäkuormitukselle mm. kaivospölyn ja radonkaasupäästöjen, (mm. hajoamistuote polonium) osalta. Lisäksi Sinetän ja Lehtojärven kylissä on paljon suosittuja matkailukohteita mm. Lehtojärven jäähotelli ja Sinetän Iglu-village, joissa käy paljon ulkomaalaisia matkailijoita ja mediaryhmiä. Uraanikaivoshanke läheisyydessä ei millään muotoa palvele Lapin matkailun ja luontaistuotetalouden puhtausimagoa. Lappiin tulisikin säätää Kanadan Brittiläisen Columbian mukainen uraaninetsintä- ja uraanikaivoskielto – Lapin imagon, luontaistalouden ja matkailun säilyttämiseksi elinvoimaisena.

Kyläyhdistys vaatii valtaushakemuksien hylkäämistä ja alueiden kaavoittamista Lounais-Lapin erämaaksi, ”suojelluksi” eränkäyntialueeksi.

Kyläyhdistys päätti yksimielisesti vuosikokouksessaan 23.2.2011 vastustaa uraanivaltaushankkeita.

Naiset Rauhan Puolesta - liike (allekirjoittajan [REDACTED])

Suomeen eikä mihinkään muuallekaan maailmaan pidä antaa lupia uusille uraanivaltauksille ja uraanikaivosteollisuudelle.

Haetulla valtausalueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka kuuluvat Natura 2000 -verkostoon: Mustiaapa-Kaattasjärvi, Romppaat ja Meltosjärvet-Pysäjärvi. Alueissa on soijensuojeluohjelmaan, vanhojen metsien suojeluohjelmaan, lehtojensuojeluohjelmaan ja lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluvia alueita.

Uraanikaivoshankkeen työllisyysvaikutukset eivät riitä kompensoimaan sen kielteisiä vaikutuksia matkailulle, alkutuotannolle kuten maa-, poro- ja kalataloudelle sekä marjastukselle. Asuntojen ja maan arvo huononisi, eikä huomiotta voi jättää alueella jo asuvien viihtyvyyttä ja oikeutta kokea olonsa turvalliseksi.

Uraanin louhinta eroaa tavallisesta kaivostoiminnasta mm. siinä, että sen haitat nimenomaan terveydelle ovat moninaisia: esimerkiksi alttius sairastua keuhkosityöpään moninkertaistuu. Terveysriskit eivät kohoa ainoastaan kaivoksen työntekijöiden keskuudessa vaan vaarassa ovat myös lähiseudun asukkaat, jotka joutuvat alttiiksi uraanille elintarvikkeiden, veden ja ilman kautta.

Uraanikaivos saattaisi työllistää muutaman kymmenen vuotta. Kaivostyöpaikat on kuitenkin kilpailutettava EU-maissa, mikä saattaa merkitä ulkomaistakin työvoimaa. Samalla menetettäisiin maa- ja metsätalouden, porotalouden sekä matkailualan työpaikat määrättömiksi ajoiksi. Uraanin louhinnan jättämät jäljet olisivat ikävä perintö lappilaisille tuleville sukupolville.

Lapin Vihreät Naiset ry (allekirjoittajana [REDACTED])

Lapin Vihreät Naiset ry on kokouksessaan käsitellyt Mawson Energi AB:n valtaushakemusta Ylitornion ja Rovaniemen kunnissa ja esittää huolensa tutkimusten pohjavesille mahdollisesti aiheuttamista vahingoista.

Kyseisellä alueella on suoritettava jo ennen valtauksen sisältyvien tutkimusten aloittamista riippumattoman tahon toimesta pohjaveden laadun tutkimus, sillä vääjäämättä kymmenillä porauksilla ja kaivannoilla on haitallisia vaikutuksia alueen vesivarantojen laatuun.

Edelleen Ei Ydinvoimaa -kansanliike (allekirjoittajana [REDACTED])

Edelleen Ei Ydinvoimaa -kansalaisliike vastustaa ehdottomasti uraanivaltauksien myöntämistä Mawson Energi AB:lle Karsikkovaaran, Kaunismaan ja Romppaan alueille Rovaniemellä ja Ylitorniolla. Perusteluina mm. se, että tutkimukset tähtäävät kaivoksen tai useankin kaivoksen perustamiseen. Ne työllistäisivät korkeintaan muutamia vuosikymmeniä, mutta samalla huononisivat tai menetettäisiin kokonaan, myös tulevien sukupolvien osalta, mahdollisuudet matkailuelinkeinoon. Jo tutkimukset ja syväkairaukset pilaisivat maisemaa ja Suomen maetta matkailumaana.

Kaivos tai kaivokset saastuttaisivat maaperää ja kaivoksen alapuolista vesistöä laajalta alueelta, vaarantaen myös pohjavettä. Suomen suurimman joen, Kemijoen saastumisen vaikutukset ulottuisivat erittäin laajalle. Tornionjoki on parhaita vielä jäljellä olevia lohijokia. Sen saastuminen olisi suuri vahinko. Perinteisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden, kalastuksen, metsästyksen, marjastamisen ja sienestämisen harjoittaminen kävisi luonnon saastumisen myötä kyseenalaiseksi.

Kalliokummun Erä ry (allekirjoittajana [REDACTED])

Kalliokummun Erä ry vastustaa valtauksen myöntämistä Mawson Energi AB-uraaniyhtiölle koskien Karsikkovaara 1-17, Rompas 1-46 ja Kaunismaa 1-47 -nimisiä alueita Rovaniemen kaupungissa ja Ylitornion kunnassa.

Valtauksesta seuraavat toimenpiteet uhkaavat alueen asukkaiden terveyttä, ympäristöä, elinkeinojen harjoittamista sekä omaisuutta.

Kalliokummun Erä ry:n metsästysalueet ovat Muurolan ja Hirvaan kylissä. Metsästysalue on valtausalueilla.

Adressi (ensimmäinen allekirjoittaja [REDACTED])

Allekirjoittaneet vastustavat Mawson-yhtiön suunnittelemaa uraanilouhintaa Romppaan, Karsikkovaaran ja Kaunismaan alueella.

Lappilaiset Uraanivoimaa Vastaan ry (allekirjoittajina [REDACTED])

Mielipiteessä torjutaan jyrkästi uraanivaltauksien myöntämisen Mawson Energi AB:lle Romppaan, Kaunismaan ja Karsikkovaaran alueille Rovaniemelle ja Ylitorniolle. Perusteluna, että uraanin osalta tutkimuksetkin aiheuttavat epävarmuutta ihmisissä ja elinkeinonharjoittamisessa sekä maankäytön suunnittelussa. Valtauksen myöntämistä ei voida perustella sillä, että valtauksista vain 1-2 % johtaa varsinaiseen kaivostoimintaan. Valtauksen tavoitteena on aina kaivostoiminnan aloittaminen. Uraanikaivostoiminta aiheuttaisi alueella haittaa marja-, luonnonyrtti-, maa- ja porotaloudelle sekä Lapin matkailuimagolle laajemmaltikin. Nämä elinkeinot perustuvat tunnettuun, vuosia rakennettuun imagoon Lapin puhtaasta luonnosta. Myös luonnon virkistyskäyttö sekä metsästyks- ja kalastusharrastukset kärsisivät.

Uraanikaivosvaltauksen myöntäminen on riski vesistöille, jos valtauslupa kuuluu oikeus syväkairaukseen, koelouhintaan ja koerikastamiseen. Kuusamossa Kitkajärven Kouvervaarassa Geologian tutkimuskeskuksen 1982 poraamasta uraanikairausreiästä vuotaa edelleen, lähes kolmekymmentä vuotta kairauksen jälkeen uraanin saastuttamaa pohjavettä maanpinnalle. Valtausta ei missään nimessä tule myöntää näin runsasvesistöiselle ja suovaltaiselle alueelle.

Valtaukseseen haettu alue on yhteydessä Kemi- ja Tornionjoen vesistöihin. Tornionjoki on Itämeren parhaita vielä jäljellä olevia lohijokia, joten sen tulevaisuuden vaarantaminen uraanikaivoksella ei ole järkevää. Kemijoki puolestaan on Suomen suurin joki, jonka saastumisella olisi mittavia vaikutuksia laajalle alueelle.

Syväkairausten lisäksi myös yhtiön suunnittelemat kaivantotyöt lisäävät radonin vapautumista ja voivat liuottaa murskaantuvasta kalliopinnasta uraanin nuklideja vesiin. Tämä vaikuttaisi suoraan alueen kasvi- ja eläinkantaan. Kaivannoilla voi olla paikallisesti myös muita ennakoimattomia negatiivisia vaikutuksia.

Haetulla valtausalueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka kuuluvat Natura 2000 -verkostoon: Mustiaapa-Kaattasjärvi, Romppaat ja Meltosjärvet-Pysäjärvi. Alueissa on soidensojeluohjelmaan, vanhojen metsien suojeluohjelmaan, lehtojensuojeluohjelmaan ja lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluvia alueita.

Yhtiö hakee tutkimustoimien mittavuuden vuoksi valtausaikaa vähintään viideksi vuodeksi. Valtausluvan myöntäminen näin pitkäksi ajaksi merkitsisi alueen vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille vuosien epätietoisuutta tulevasta.

Ministeriö ei myöntänyt Arevalle uraanivaltausta Itä-Uudellemaalle vedoten hakemusalueiden liian isoon kokoon. Nyt Mawson on tehnyt valtaushakemuksia ja valtausvarauksia Etelä-Lappiin alueelle, jonka yhtenäinen pinta-ala on useita satoja neliökilometrejä. Onko kaivoslaki sama Etelä- ja Pohjois-Suomessa?

Jupon Erä ry (allekirjoittajan puheenjohtaja [REDACTED])

suhtautuu valtaushakemukseen kielteisesti. Perusteluina, että valtaus ja viimeistään kaivostoiminta tulee rajoittamaan kuntalaisten vapaata metsästysoikeutta. Metsästysmaita käytetään myös metsästysmatkailutoimintaan. Valtauksen myötä metsästyskäyttö rajoittuu ja mitä ilmeisimmin loppuu kokonaan viimeistään mahdollisen kaivostoiminnan käynnistyessä.

Alueella on myös seuran rakentama metsästyskota, jota käytetään myös muuhun virkistyskäyttöön.

Valtaushakemuksen alueet sijaitsevat maantieteellisesti Lounais-Lapin viimeisillä suurilla erämaa-alueilla, ja olisivat siitä syystä jätettävä kaivostoimintaan tähtäävien hankkeiden ulkopuolelle.

Suomen Rauhanpuolustajain Lapin piirijärjestö (allekirjoittajana puheenjohtaja [REDACTED])

tuo esille seuraavat seikat, miksi ei yksityisille yhtiöille pidä antaa näitä lupia:

1. Pohjavesi mainitulla alueella on edelleen puhdas.
2. Järjestö vastustaa myös erityisesti uraanin etsimistä.
3. Alueella asuvien ihmisten terveys vaarantuu koeporauksilla.

Ylitornion Luonto ry:n uraanikaivoskriittinen työryhmä (puolesta [REDACTED])

Koska valtauksen myöntäminen merkitsisi käytännössä myöhemmin myös kaivospiirin hakemista ja lupaa uraanikaivokselle, Ylitornion Luonto ry:n uraanikaivoskriittinen työryhmä vastustaa kyseistä valtausta mm. seuraavin perusteluin ja riskein:

- Vaikka esiintymä on ilmeisesti monimetallinen, mahdollinen kaivos olisi riskeineen joka tapauksessa uraanikaivos, toteutettaisiinpa se joko pää- tai sivukaivostoimintana. Sen alustavat uraanipitoisuudet ovat noin 200-kertaiset Talvivaaraan verrattuna.
- Valtaushakemusalueella ja sen lähialueilla sijaitsee yhteensä 7 Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta. Valtion ja yksityisten mailla sijaitsevia luonnonsuojelualueita suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on yhteensä 14 sekä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita peräti 19.
- Jo pelkästään valtausvaiheen tutkimukset heikentäisivät suojelualueiden luontoarvoja mm. vähentäisivät luonnon luonnontilaisuutta ja koskemattomuutta.
- Valtaushanke sijaitsee Tornion ja Kemijoen vesistöjen vedenjakaja-alueella.
- Kesäisten ja syksyisten rankkasade- ja keväisten lumensulamisesien tulvimisten (HUOM! lietealtaat, raakkuläjät ympäristöriskinä) lisäksi on huomioitava myös eri vuodenaikoina ilmastonmuutoksen myötä lisääntyneet poikkeuksellisen voimakkaat myrskytuulet ja talviset lumituiskut ja -myräkät.
- Kaivosyhtiö on globaali kvartaalitalouden pörssi-yhtiö, joka pyrkii tuottamaan voittoa yksityisille osakkeenomistajilleen. Valtaislupa antaisi yhtiölle yksinoikeuden kaivosoikeuden hakemiseen valtausalueelle ja esiintymän hyödyntämiseen.
- Nykyaikaisten pitkälle automatisoitujen uraanikaivosten työllistävä vaikutus ei ole kovin merkittävä.
- Kaivostoiminta haittaa kuntien alueella jo olevaa elinkeinoelämää.
- Mielikuva puhtaasta Lapista ja Pohjois-Suomesta menetettäisiin uraanikaivoksen takia lopullisesti ja pysyvästi sekä kansainvälisesti että kansallisesti niin luonnon ja matkailun kuin elintarvike- ja luonnontuotteiden osalta - samoin asuinympäristönä.
- Halutaan edelleenkin hengittää puhdasta ilmaa, syödä puhtaita marjoja ja juoda puhdasta lähdevettä.
- Maapallon todetut uraanivarat riittävät nykyisellä kulutusvauhdilla ehkä jopa satoja vuosia. Pitkällä tähtäimellä vetytalous tarjoonee saasteettoman vaihtoehdon ihmiskunnan energiaongelmiin.

Hakijan vastine

1. Valtauksen myöntämisen edellytykset

1.1. Hakijaan liittyvät edellytykset

Hakija on Euroopan Unionin alueella Ruotsissa rekisteröitynä osakeyhtiönä valtauskelpoinen. Sen toimialana ja tarkoituksena on mineraalien etsintä ja tuotanto sekä niihin liittyvä muu toiminta.

Hakijalla on kaivoslaissa tarkoitettu otaksunta hakemallaan valtausalueella sijaitsevasta kaivoskivennäisesiintymästä, jonka hyödynnettävyyden se haluaa selvittää valtausoikeuden nojalla. Hakija on valtaushakemuksessaan selvittänyt, mihin sen otaksunta kaivoskivennäisistä alueella perustuu. Hakija on myös esittänyt valtaushakemuksensa liitteenä yksityiskohtaisen tutkimussuunnitelman alueelle suunnittelemistaan geologisista tutkimustoimenpiteistä sekä selvityksen alueen Natura-tarveharkintaan liittyen.

1.2 Valtaus on kaivoslain nojalla myönnettävä esteettömiltä osiltaan

Mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslain edellytykset ministeriön on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen esteitä. Ministeriöllä ei ole harkintavaltaa valtauksen myöntämisessä, vaan sen on myönnettävä kaivoslain mukaisesti haettu valtaus esteettömiltä osiltaan.

1.3 Esteitä valtaukselle ei ole esitetty

Valtauksen esteet on lueteltu kaivoslain 6 §:ssä. Hakijan hakemuksen johdosta järjestetyssä kuulemisessa annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole esitetty esteitä valtaukselle. Myöskään hakijan esittämästä esteettömyystodistuksesta ei ole ilmennyt valtauksen esteitä. Mikäli valtausalueella ei ole työ- ja elinkeinoministeriön selvitettäviin kuuluvia kaivoslain 6 §:n 1 momentin 1, 2 ja 9 kodissa mainittuja esteitä, on valtaus haetulle alueelle myönnettävä.

Ainoastaan kaivoslain 6 §:ssä luetellut seikat voivat muodostaa suoran valtauksen esteen. Eduskunta on siten lailla yksiselitteisesti määrännyt seikoista, joiden perusteella valtaushakemus voidaan suoraan hylätä osittain tai kokonaan eikä hylkäämistä voida hakemuksen ollessa kaivoslain mukainen perustella millään muulla seikalla.

Valtaushakemusta käsitellessään ministeriön on otettava huomioon luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 § sekä 4, 5 ja 10 luvussa mainitut säännökset. Suoraa estettä valtaukselle nämä luonnonsuojelulain kohdat eivät kuitenkaan muodosta.

2. Ympäristön ja luonnonsuojeluun sekä porotalouteen liittyvän lainsäädännön huomioiminen

2.1. Uhanalainen ja rauhoitettu lajisto ei ole este valtaukselle

Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien olemassaolo haetulla valtausalueella ei ole este valtauksen myöntämiselle tai alueen rajaamiselle valtaushakemuksesta poikkeavalla tavalla. Tutkimustöitä suoritettaessa on joka tapauksessa noudatettava kasvi- ja eläinlajien rauhoittamista koskevia luonnonsuojelulain säännöksiä. Hakija ei ole hakemassa lupaa poiketa luonnonsuojelulain säännöksistä. Hakija tulee mitoittamaan tutkimuksensa siten, ettei alueen uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien elinympäristöä tai alueen suojelun tarkoitusta vaaranneta.

Hakija on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen selvilläolovelvollisuutensa nojalla yleisesti ja kaivoslain 71 §:n 2 momentin nojalla erityisesti velvollinen tutkimustoiminnassaan ottamaan huomioon luonnonsuojelulain vaatimukset. Hakija aikookin hakemuksessaan ilmoittamallaan tavalla tehdä yhteistyötä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (Lapin ELY-keskus) ja myös Metsähallituksen kanssa saadakseen opastusta ympäristölle aiheutuvien haittojen välttämiseksi sekä hakemuksen liitteessä 8 kuvatulla tavalla selvittää, arvioida ja minimoida tutkimustoimenpiteiden vaikutukset Natura 2000 -alueille. Metsähallitus on lausunnossaan oivallisella tavalla tuonut esille asiaan liittyvien yhteyshenkilöidensä nimet ja yhteystiedot tätä tarkoitusta varten.

2.2 Tutkimustöiden laatu ja laajuus ovat rajoitettuja

Hakijan tekemät malmitutkimukset hakemusalueella ovat normaaleja malmigeologisia tutkimuksia, jotka eivät poikkea muiden malmien tutkimuksesta ja geologisesta havainnoinnista muussa kuin siinä, että yhtiön tekemissä tutkimuksissa mitataan luonnon aiheuttamaa radioaktiivista säteilyä.

Hakija on oheistanut valtaushakemukseensa yksilöidyn tutkimussuunnitelman alueelle suunnitelluista tutkimustoimenpiteistä.

Suunnitellut tutkimustoimenpiteet eivät ole jatkuvia koko aluetta koko valtausajan rasittavia toimenpiteitä, vaan tarkoin suunniteltuja, isolle alueelle ja pidemmälle ajalle jakaantuvia vähäisiä toimenpiteitä, joista ei aiheudu pysyviä jälkiä tai pysyvää haittaa alueen luonnolle. Tutkimustoiminta alueella rajoittuu esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin. Hakijan motiivina on esiintymän hyödynnettävyyden selvittäminen niin vähin toimenpitein kuin mahdollista, koska tutkiminen on hyvin kallista.

Hakija on rajannut suunnitellut tutkimustoimenpiteet ainoastaan geologisiin tutkimuksiin ja luopunut hakemuksessaan järeimmistä toimenpiteistä, koelouhinnasta ja koerikastuksesta.

Hakijalla ei ole aikomusta eikä tarvetta käyttää valtausalueella, eikä sen ulkopuolella, maata teitä, voima-, vesi- tai muita johtoja varten.

Hakija haluaa korostaa, ettei tutkimustoiminnassa ole kyse ole maa-aineisten otosta tai rakentamisesta tai muustakaan järeästä maa- ja kallioperään kohdistuvasta rasituksesta tai vahingoittamisesta. Tutkimustoiminnasta ei myöskään synny kaivannaisjätteitä.

Säteilyturvakeskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen tekemässä ns. URAKKA-raportissa todetaan, että uraanin etsinnällä ei voida katsoa olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita voitaisiin pitää YVA-lain tarkoittamassa mielessä todennäköisesti merkittävänä. Tällöin etsinnällä tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä ennen koelouhintaa, mukaan lukien tutkimusojien ja -kaivantojen kaivaminen sekä syväkairaus.

Valtausoikeus on ajallisesti, ja tässä tapauksessa myös laadullisesti tutkimustapojen osalta rajoitettu oikeus, josta ei aiheudu pysyvää haittaa valtausalueella ja jolla ei ole vaikutuksia valtausalueen ulkopuolella.

2.3 Tutkimustoiminta ei heikennä alueen Natura-luonnonarvoja: Natura-arviointia ei tarvita
Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura-verkostoon, hankkeen toteuttajan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Alueelle ei ole hakijan käsityksen mukaan suunnitteilla muita hankkeita, joten Natura-arvioinnin edellytysten olemassaoloa on tarkasteltava yksinomaan hakijan hakemuksen perusteella.

Hakija on hakemuksensa liitteenä esittämässään Natura-tarveharkintaa koskevassa selvityksessä todentanut haettavan valtausalueen ne luontoarvot, joiden perusteella alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Ennen toiminnan aloittamista hakija tulee päivittämään tämän selvityksen perustana olleet tiedot. Lisäksi hakija selvittää liitteessä kuvatulla tavalla tutkimukseen liittyvien toiminta-alueiden luontoarvot riittävällä tarkkuudella.

Geologisille malmitutkimuksille on luonteenomaista, että aiemmat tutkimustulokset määrittävät seuraavien tutkimusvaiheiden sijoittumista ja intensiteettiä (vaiheistettu tutkimussuunnittelu). Natura 2000 -suojelualueilla tutkimustoimet ohjataan vaiheistetun tutkimussuunnittelun avulla alueille, joilla suojelun perusteena olevia luontoarvoja ei voida todennäköisesti merkittävästi heikentää. Tällaisilla alueilla toimiessaan hakija etukäteen selvittää, tarkastaa ja esittää kaivos- ja ympäristöviranomaisille sekä Metsähallitukselle suunnittelemansa koneiden ja ihmisten kulkureitit sekä syväkairauspisteet. Näin rauhoitettujen ja uhanalaisten kasvien vahingoittaminen lajiyksilötasolla ja luontotyyppien vahingoittaminen voi-

daan välttää. Kaikissa tapauksissa kairanrei'ille ja kulkureiteille on mahdollista löytää vaihtoehtoja, joten alueen luontoon liittyvät erityispiirteet voidaan täysimääräisesti huomioida. Samoin on huomattava, että mikäli tutkimustyö edellyttää kalliopinnan paljastamista, paikka valitaan tarkoin yhteistyössä Lapin ELY-keskuksen ja Metsähallituksen kanssa.

Lapin ELY-keskus ja Metsähallitus kuvaavat tähän kuulemiseen liittyvissä lausunnoissaan, että valtaushakemusalueilla sijaitsevien Natura 2000 -suojelu-alueiden suojellut luontotyypit ja suojeltujen lajien esiintymäalueet ovat luonteeltaan mosaiikkimaisia ja siten alueina epäyhtenäisiä. Ne eivät siis kata Natura 2000 -alueita kokonaisuudessaan. Näin ollen Natura 2000 -alueiden sisällä on myös sellaisia alueita, joissa hakija voi tehdä geologisia tutkimuksia ilman suojelun perusteena olevien luontoarvojen todennäköistä merkittävää heikentämistä.

Työn päätyttyä tutkimuskohteet saatetaan maisemoinnilla ennalleen. Erityisen aroilla alueilla kalliopinnan paljastamisesta luovutaan kokonaan. Näin toimien on ennalta poissuljettavissa, että hakijan tutkimustoimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi valtaushakemuksen alueella olevat suojelualueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Verrattuna KHO:n päätökseen 26.1.2009 T 175, tässä tapauksessa ovat kyseessä täysin erityyppiset Natura 2000 -alueet, jotka on sisällytetty Natura-verkostoon täysin erityyppisten suojeluarvojen johdosta. On myös huomattava, ettei mainitusta KHO:n päätöksestä voida vetää sitä johtopäätöstä, että jokaisen Natura-alueelle kohdistuvan valtaushakemuksen yhteydessä tulisi tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukainen arviointi, vaan arviointi on tehtävä vain sellaisissa tapauksissa, joissa hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lisäksi on huomattava, että hakija ei ole hakemassa lupaa tehdä eikä tekemässä luonnonsuojelulainsäädännön vastaisia toimenpiteitä.

Edelleen on huomattava, ettei Natura-arviointi lisäisi alueen luontotyyppien tai alueella sijaitsevien lajien suojelun tasoa millään tavalla, vaan, kuten edellä on todettu, luonnonsuojelulain säännöksiä on joka tapauksessa noudatettava. Valtauskirjojen myöntämisestä syntyvät oikeudet eivät myöskään voi heikentää alueella esiintyvien lajien suojelun tasoa.

Hakijan käsityksen mukaan hakijan asiassa antamien selvitysten – tutkimussuunnitelman ja Natura-tarveharkinta -asiakirjan – sekä hakijan sovellettavaksi esittämän vaiheistetun tutkimusmenetelmän perusteella voidaan poissulkea, että alueelle malmin etsimiseksi suunnitellut tutkimustoimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät alueen luontoarvoja. Natura-arviointia ja siihen liittyvää lausunnotmenettelyä ei siten tarvita.

2.4 Natura-arviointi tutkimusten myöhemmässä vaiheessa

Jos hakijan tutkimustoiminta edellyttää alueella jatkotutkimuksia, kuten koelouhintaa tai koerikastusta, ennen kuin alueen hyödynnettävyyteen voidaan ottaa lopullinen kanta, on hakijan joka tapauksessa haettava jatkotutkimuksille uutta lupaa, joka käsitellään samoin kuin valtaushakemus ja jonka yhteydessä tulee siten erikseen arvioitavaksi tarve mahdolliselle Natura-arvioinnille näiden järeämpien tutkimustoimenpiteiden näkökulmasta.

2.5 Tutkimustoiminta ei vaikuta porotalouteen alueella

Hakijan suunnitteleman ajallisesti ja asiallisesti rajoitetun malminetsinnän ei voida katsoa vaikuttavan poronhoitolain 53 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen eikä tutkimustoiminta myöskään vaikuta poronhoitolain 3 §:ssä tarkoitettuun poronhoidon harjoittamisoikeuteen. Joka tapauksessa poroelinkeino otetaan huomioon alueella tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa, jotta vahinkoja elinkeinolle ei aiheuteta. Vahingon ja

haitan ehkäisemiseksi hakijan ja alueella toimivien porotalouden harjoittajien välille luodaan hyvä neuvottelukäytäntö.

3. Uraanivaltaushakemusten muita hakemuksia tarkempi tutkiminen on yhdenvertaisuus- ja laillisuusperiaatteiden vastaista

Työ- ja elinkeinoministeriön edeltäjä kauppa- ja teollisuusministeriö (KTM) on tiedotteessaan, joka on otsikoitu ”KTM käsittelee uraanin etsintälupia lain vaatimaa tarkemmin” (16.2.2006) todennut, että radioaktiivisen uraanimalmin etsintää koskevien valtaushakemusten käsitteilyssä poiketaan siitä, miten muiden kivennäisten kohdalla menetellään. KTM:n tiedotteen mukaan asianosaisia kuullaan uraanivaltaushakemusten yhteydessä normaalia laajemmin.

Tälle menettelylle ei ole mitään laillista perustetta, päinvastoin se on lainalaisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden vastaista, koska uraanikivennäisten etsinnässä käytetyt geologiset menetelmät eivät millään tavalla eroa muiden kaivoskivennäisten etsinnässä käytetyistä geologisista menetelmistä.

Tämän toteaa myös Säteilyturvakeskus tämän asian käsittelyssä antamassaan 16.2.2011 päivätyssä lausunnossa: “[...]; uraanin etsimiseksi tehtävä näytteidenotto ja muut esitetyt tutkimukset ovat säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta vastaavia kuin minkä muiden tahansa kaivoskivennäisesiintymien tutkimuksissa.”

Lainalaisuusperiaatteen mukaan hallinnon eri toimielinten käyttämän julkisen vallan on perustuttava eduskunnan hyväksymään lakiin. Eduskunta ei ole hyväksynyt lakia, joka oikeuttaisi käsittelemään eri mineraaleja koskevat valtaushakemukset eri tavalla. Tämän kieltää myös yhdenvertaisuusperiaate, jonka mukaan hallinnossa asioivia on kohdeltava tasapuolisesti. Yhdenvertainen kohtelu on suojattu perustuslain tasolla.

4. Lopuksi

Asiassa ei ole kysymys kaivospiirin määräämisestä kulta-uraanikaivoksen perustamiseksi, vaan valtauskirjojen antamisesta ajallisesti ja toimenpiteellisesti rajoitettuun, lyhytaikaiseen tutkimustyöhön, jolla alueen mineraalivarat ja niiden hyödynnettävyys selvitetään. Asiaa ratkaistaessa ainoastaan valtaukselle säädetyt esteet ja edellytykset ovat relevantteja eikä tässä yhteydessä arvioida mahdollisen myöhemmän kaivostoiminnan tutkimisen edellytyksiä.

Malminetsintä ei ole ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa säädetyin YVA-menettelyn alaista toimintaa eikä malminetsinnälle edellytetä myöskään ympäristölupaa. On myös huomattava, että geologinen tutkimus ja malminetsintä on Metsähallituksen luvalla nimenomaisesti sallittua kansallis- ja luonnonpuistoissa.

Edellä sanottu kuvaa suunnitellun tutkimustyön luonnetta ja sallittavuutta. Sen valossa ja asiassa muutoin esitetystä on selvää, että suunnitelluilla tutkimustoimenpiteillä, etenkin kun niiden ajallinen ja asiallinen ulottuvuus on rajattu hakemuksesta ja sen liitteistä ilmenevällä tavalla, ei ole haetulla valtausalueilla vaikutuksia, joiden voitaisiin katsoa merkittävästi vaarantavan alueen luonnonarvoja.

Mikäli hakija tutkimussuunnitelmaansa toteuttaen pystyy osoittamaan olettamuksensa todennäköisesti taloudellisesti hyödynnettävästä kaivoskivennäisesiintymästä oikeaksi, se voi hakea alueelle kaivospiirin määräämistä. Tuolloin hanke saa sellaiset teollisen toiminnan mitasuhteet, joita sillä osassa tässä yhteydessä annettuja lausuntoja ja mielipiteitä jo nyt väitetään olevan. Vasta tuossa vaiheessa alueelle suunnitellut toimenpiteet ovat sellaisia, että on tarpeen yksityiskohtaisesti selvittää hankkeen vaikutukset luonnon- ja ympäristönsuojelulain

edellyttämällä tavalla. Olisi kohtuutonta, että hakija joutuisi jo tässä vaiheessa arvioimaan hankkeen ympäristövaikutukset kaivospiirin määrittämisen edellyttämällä tavalla, kun kyseessä on vain asiallisesti ja ajallisesti rajoitetun tutkimusluvan hakeminen.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttää kaivoslain mukais- ta oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määräämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mu- kaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mu- kaan.

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 2 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla val- tausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteis- töjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei ole 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täyden- tämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloit- teestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain 22 § täydentää kaivoslain 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estet- tä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus kaivoslain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämi- seksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Kaivoskivennäisiä koskeva otaksuma

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan (1625/1992) mukaan valtaushakemukses- sa on ilmoitettava, mitä kaivoskivennäisiä hakija otaksuu alueella olevan ja mihin otaksunta perustuu sekä perustelut tarpeellisten tutkimusten arvioidusta määrästä ja laadusta.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voi- daan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain edellyttämä vaatimus kaivoskivennäisten otaksumasta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että esiintymän tulisi olla paikallistettu ja osoitettavissa. Tässä päätöksessä käsiteltävä hakemus tarkoittaa lupahakemusta malminetsintää koskevaan tutkimustyöhön, jonka kuluessa alueen malmivarat ja niiden hyödynnettävyys selvitetään.

Hakijan esittämää otaksumaa kaivoskivennäisistä sekä selvitystä siitä, mihin otaksunta perustuu, voidaan pitää riittävänä. Ottaen huomioon hakijan otaksunnan tueksi esittämä yleinen geologinen tieto ja tutkimustoimenpiteiden kohdentaminen haetun alueen eri osiin otaksunta voidaan pitää riittävänä, vaikka haettu alue on laaja. Asiassa ei myöskään ole syytä epäillä, että hakemus olisi tehty muussa kuin kaivoslain tarkoittamassa tarkoituksessa.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 8 kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syyistä.

Muun ohella mainitun lainkohdan lisäämistä kaivoslakiin koskevan hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Rovaniemen kaupunki on lausunnossaan todennut, ettei haetulla valtausalueella ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia kaavoja. Kaupunki on myös todennut, että mikäli valtaushakemus hyväksytään, sillä ei saa vaarantaa valtausalueella sijaitsevan Natura-alueen suojelutavoitteiden toteutumista ja tutkimustoiminnasta aiheutuvat ympäristöjäljet tulee hoitaa kuntoon. Ylitornion kunnalla ei ole huomautettavaa hakemuksesta.

Valtaukselle ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n tarkoittamaa, kaavoitukseen tai alueiden käyttöön perustuvaa, estettä. Kun otetaan huomioon päätöksessä annetut lupamääräykset, ei valtausalueen ulottumista Natura-alueelle voida myöskään pitää kaivoslain (503/1965) mukaisena esteenä.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Lapin ELY-keskus on lausunnossaan vaatinut luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arviointi- ja lausunnotmenettelyn suorittamista Romppaat ja Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimisten Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden osalta ennen kuin kaivosviranomainen voi päättää valtausoikeuden myöntämisestä. Hakija on toimittanut aluetta koskevan Natura-tarveharkintaselvityksen, jossa on arvioitu hankkeen vaikutusten merkittävyyttä.

Tämän päätöksen lupamääräyksissä on merkittävästi rajoitettu niitä toimenpiteitä, joihin valtaaja on kaivoslain perusteella oikeutettu. Lupamääräyksissä on otettu huomioon valtausalueella sijaitsevien Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden ominaispiirteet ja luonnontarvot Lapin ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta saatujen lausuntojen pohjalta.

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna geofysikaalisilla mittauksilla, kannettavilla laitteilla tehtävillä mittauksilla ja vähäisellä näytteenotolla ei arvioida olevan luonnonsuojelulain mukaisia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueiden luonnonarvoihin. Soiden- ja lehtojensuojelualueilla sallittavat tutkimustoimenpiteitä on rajattu lupamääräyksillä vieläkin tiukemmin. Nämä rajoitukset huomioon ottaen ei ole perusteita kokonaan kieltää valtauksen myöntämistä Natura-alueille tai soiden- ja lehtojensuojelualueille.

Edellä sanotun ja päätökseen liitettyjen lupamääräysten perusteella kaivosviranomaisen katsoo, että suunnitellut ja päätöksellä rajatut kaivoslain mukaiset malminetsintätutkimukset eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Romppaat ja Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimiset alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Tämän vuoksi luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettu arviointi- ja lausunnotonnettely ei ole ollut tarpeen eikä luonnonsuojelulain 66 § tule sovellettavaksi tässä asiassa.

Ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat

Valtausoikeudesta päätettäessä huomioidaan pääasiassa kaivoslaki ja sen nojalla suoraan sovellettavaksi tuleva lainsäädäntö, erityisesti luonnonsuojelulain säännökset.

Ympäristönsuojelulaki ja vesilaki – lukuun ottamatta vesiluontotyyppien suojelua koskevia säännöksiä – eivät tule välittömästi sovellettavaksi valtausoikeuden myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Valtausta koskevassa kaivoslain mukaisessa päätöksessä ei voida myöntää poikkeuksia tai ratkaista muuta lainsäädäntöä laajemmin ympäristönsuojelua tai vesien suojeluun liittyviä seikkoja.

Maaperän pilaamiskielto, pohjaveden pilaamiskielto tai vesilain 1 luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto ovat voimassa ja niitä on mainituissa laeissa määritetyin tavoin noudatettava kaivosviranomaisen päätöksessä tarkoitettua tutkimustyötä tehtäessä.

Kaivoslain mukaisen malminetsinnän on katsottava olevan vaikutuksiltaan niin rajattua, ettei siitä voida katsoa aiheutuvan vaaraa tutkimusalueen maaperälle tai pohjavedelle. Ministeriö on kuitenkin antanut päätöksessä eräitä lupamääräyksiä, jotka rajaavat toiminnan vaikutuksia tai kieltävät sellaisen toiminnan, jonka voitaisiin arvioida aiheuttavan lainsäädännössä kielletyiksi katsottavia vaikutuksia.

Uraanin etsinnän ominaispiirteet

Säteilylain 11 §:n 1 momentin mukaan säteilytoiminnalla tarkoitetaan: 1) säteilyn käyttöä; 2) toimintaa tai olosuhdetta, jossa luonnonsäteilystä ihmiseen kohdistuva säteilyaltistus aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa. Pykälän 3 momentin mukaan Säteilyturvakeskus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko toimintaa pidettävä säteilytoimintana. Säteilylain 45 §:n 1 momentin mukaan se, joka käyttää luonnossa olevia maa-, kivi- tai muita aineksia taikka näiden aineksien käytön tuloksena syntyneitä materiaaleja elinkeinotoiminnassa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa, on velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillään, että toiminta on säteilytoimintaa.

Kun otetaan huomioon Säteilyturvakeskuksen antama lausunto, asiassa ei ole ilmennyt, että hakijayhtiön tutkimustoimenpiteet aiheuttaisivat säteilystä aiheutuvia terveydellisiä tai muita haittavaikutuksia. Kaivosviranomaisen on kuitenkin antanut päätöksessä lupamääräyksen, joka velvoittaa valtaajan tarvittaessa selvittämään Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon päätöksessä sallittujen tutkimustoimenpiteiden laatu ja rajallisuus sekä valtausalueiden sijainti osittain Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla, on kolmen vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä. Vaikka kokonaisuutta arvioidaan ennalta varautumisen periaate huomioon ottaen, ei voimassaoloajan rajaamiselle nyt tehtyä enempää ole tarvetta.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaoloajalle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite käyttää hyväksi valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritetusta ensimmäisestä valtauskorvauksesta uhalla, että valtaus voidaan muuten julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei kuitenkaan saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan kannalta kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on keskeinen oikeussuojan kannalta. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 §.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 2 momentin nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta kuitenkin paliskunta voisi tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille sekä paliskunnalle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai

muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisyyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12 §:n 2 momentti edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa.

11. Tutkimustyöt on rajattava geofysikaalisiin tutkimuksiin, maastossa jalkaisin tehtäviin geologiin kartoituksiin sekä kannettavilla laitteilla tehtäviin mittauksiin ja vähäiseen näytteenottoon sekä radontutkimuksiin (Alphatrack-menetelmällä) ja kairauksiin, sekä muihin vaikutuksiltaan vähäisiin tutkimustoimenpiteisiin. Jos tutkimustöiden tuloksena löydetyn malmiaiheen hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää muita kuin tämän määräyksen mukaisesti sallittuja tutkimustoimenpiteitä, tulee valtaajan hakea päätöksen muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Natura-alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä tehtävissä tutkimuksissa on otettava erityisesti huomioon lupamääräyksessä 12 sallitut tutkimustoimenpiteet. Lisäksi on otettava huomioon lupamääräysten 13 ja 14 mukaiset rajoitukset petolintujen pesimäreviireillä ja luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajiesiintymien alueilla.

Perustelut: Kaivosviranomaisen on tässä päätöksessä rajannut tutkimustoimenpiteitä merkittävästi siitä, mihin kaivoslaki valtauksen haltijalle antaa oikeuden ja mitä hakija on tutkimussuunnitelmassaan esittänyt. Jos muut tutkimustoimenpiteet osoittautuvat tarpeellisiksi, liitetään päätökseen määräys hakea tämän päätöksen muuttamista. Tässä tarkoitettuja muita tutkimustoimenpiteitä voisivat olla tutkimusojien tai -kaivantojen tekeminen tai vaikutuksiltaan voimakkaammat tutkimukset, kuten koelouhinta tai kuivattaminen.

Lupamääräyksellä varmistetaan mahdollisten jatkotutkimusten osalta, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla tulee tarvittaessa käsiteltäväksi luonnonsuojelulain (1996/1096) mukainen Natura-alueen arviointi- ja lausuntoimenettely.

12. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä Natura-alueilla sijaitsevien valtausalueiden osalta siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppejä tai lajien elinympäristöjä. Samaa periaatetta on noudatettava Natura-alueen läheisyydessä tehtäviin toimenpiteisiin, joilla saattaa olla Natura-alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia.

Mustiaapa-Kaattasjärvi ja Romppaat -nimisillä Natura-alueilla tutkimustoimenpiteet on rajattava geofysikaalisiin tutkimuksiin, maastossa jalkaisin tehtäviin geologiin kartoituksiin sekä kannettavilla laitteilla tehtäviin mittauksiin ja vähäiseen näytteenottoon.

Natura-alueilla sijaitsevilla, luonnonsuojelulailla perustetuilla soidensuojelualueilla (Mustiaavan-Kaattasjärven ja Tuorerommaksen soidensuojelualueet) ja Palorompaan lehtojensuojelualueella tutkimustoimenpiteet on rajattava jalkaisin tehtäviin kartoituksiin ja mittauksiin.

Jos tutkimustöiden tuloksena löydetyn malmiaiheen hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää muita kuin tämän määräyksen mukaisesti sallittuja tutkimustoimenpiteitä, tulee valtaajan hakea tämän päätöksen muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti. Hakemuksen yhteydessä tulee tarvittaessa käsiteltäväksi luonnonsuojelulain (1996/1096) mukainen Natura-alueen arviointi- ja lausuntomenettely. Lisäksi soiden- ja lehtojensuojelualueilla tehtävää muuta kuin tässä päätöksessä sallittua tutkimustoimintaa varten tarvitaan soidensuojelualueen osalta ympäristöministeriön lupa ja lehtojensuojelualueen osalta luonnonsuojeluviranomaisen lupa.

Valtaajan tulee esittää tarkempi tutkimussuunnitelma Natura-alueilla tehtävistä tutkimuksista hyvissä ajoin ennen tutkimustöihin ryhtymistä Tukesille ja ELY-keskukselle.

Valtaaja on otettava lisäksi huomioon, mitä määräyksissä 13 ja 14 on todettu Natura-alueilla tai niiden ulkopuolisilla valtausalueilla sijaitsevien petolintujen pesimäalueiden ja luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaisten kasvilajien osalta.

Perustelut: ELY-keskuksen lausunnon mukaan valtaushakemusalueella sijaitsee kaksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta Romppaat ja Mustiaapa-Kaattasjärvi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ei ole ennalta arvioiden poissuljettavissa, etteivät valtausoikeuden mahdollistamat toimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden kyseiset alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Molemmat alueet ovat luontotyypeiltään pienipiirteisiä ja lajistoltaan hyvin arvokkaita alueita.

Määräyksessä on otettu huomioon valtausoikeuden mahdollistamien toimenpiteiden vaikutukset Natura-alueiden luonnonarvoihin ja merkittävästi rajoitettu toimenpiteitä. Lisäksi määräyksessä on otettu huomioon soidensuojelualueita koskevat rauhoitussäännökset, joiden mukaan mm. ojitus ja maainesten ottaminen on kielletty. Samoin on otettu huomioon lehtojensuojelualueilta koskevat säännökset, joiden mukaan mm. maa- ja kallioperän vahingoittaminen on kielletty. Tässä päätöksessä sallitut toimenpiteet eivät kaivosviranomaisen arvon mukaan ole em. säännösten vastaisia.

Kun otetaan huomioon erityisesti tässä määräyksessä asetetut tutkimustöiden rajoitukset Natura-alueilla ja perustelut kohdassa "Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet", eivät tässä päätöksessä sallitut tutkimustoimenpiteet edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suorittamistapaa on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla. Tämän rajauksen jälkeen kaivosviranomaisen on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

Muiden kuin tässä määräyksessä mainittujen tutkimustoimenpiteiden osalta valtaajalle on annettu määräys hakea tämän päätöksen muuttamista Natura-alueiden osalta. Tällöin tutkimusten vaikutukset tulevat selvitettyä luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla. Ennen kuin kaivosviranomaisen päätöstä voidaan muuttaa, tarvitaan muuta malminetsintää tai geologista tutkimusta varten myös (soidensuojelualueilla) ympäristöministeriön ja (lehtojensuojelualueilla) luonnonsuojeluviranomaisen lupa.

Päätökseen liitetään määräys toimittaa Tukesille tarkempi tutkimussuunnitelma ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Tutkimussuunnitelma on samalla esitettävä ELY-keskukselle, mikä varmistaa osaltaan luonnonsuojelulain 65 §:n 3 momentin mukaisen tiedonsaannin. ELY-keskus voi samalla varmistaa, ettei myöskään suojelualueiden välittömässä läheisyydessä tehtävistä tutkimustoimenpiteistä aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia suojelualueille.

ELY-keskuksen lausunnossa esitettyä arvokkaiden lajiesiintymien inventointivelvollisuutta ennen tutkimustöitä ei ole tarpeen asettaa, koska tutkimuskaivantojen tekeminen ei ole tällä päätöksellä sallittua ja koska kaivoslaista tai luonnonsuojelulaista ei voida johtaa esiintymien selvittämisen velvollisuutta valtaajalle. (Viite: kaivospiirin määräämistä koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös 16.5.2008, taltionumero 1176, diaarinumero 1967/1/07)

13. Alueilla, joilla sijaitsee suurten petolintujen pesiä, ei tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.2. - 31.7. välisenä aikana ilman ELY-keskuksen lupaa. Lupahakemus on jätettävä hyvässä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista. Valtaajan tulee ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista selvittää Metsähallituksesta valtausalueella sijaitsevat petolintujen pesimäreviirit.

Perustelut: Valtausalueilla on ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausuntojen mukaan luonnonsuojelulain 38 §:n mukaan useita rauhoitettujen eläinlajien esiintymiä. Rauhoitetun eläinlajin rauhoitussäännökset on mainittu saman lain 39 §:ssä, jonka mukaan mm. rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, on kielletty. Tämän vuoksi koneellinen malminetsintä sekä maastoliikenne on tarpeen rajata lisääntymisajan ulkopuolelle. Jal-kaisin suoritettavaa ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustöitä ei kaivosviranomaisen arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joista voisi aiheutua luonnonsuojelulain 39 §:n vastaisia seuraamuksia.

14. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista toimitettava yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle ja Tukesiin. Valtaajan on neuvoteltava ELY-keskuksen kanssa tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momen-

tin tai luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajeja koskevien Suomea velvoittavien säännösten nojalla.

Perustelut: ELY-keskuksen lausunnon mukaan alueella on uhanalaisten ja koko maassa rauhoitettujen tikankontin, neidonkengän ja lapinleinikin esiintymiä. Em. lajeja koskevat luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaiset rauhoitusmääräykset, jotka sisältävät muun ohella lajin yksilöiden hävittämiskiellon. Lajit ovat myös luontodirektiivin liitteen IV (b) lajeja, joten niiden hävittäminen on kielletty.

Lausunnossa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys toimittaa tutkimussuunnitelma sekä olla yhteydessä ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain nojalla tai esittää Tukesille lupamääräysten tarkistamista. Koska arvokkaita lajiesiintymiä voi sijaita myös Natura-alueiden ulkopuolella, voidaan tutkimustöistä neuvoteltaessa varmistaa, ettei tunnettuja lajien esiintymiä hävitetä.

15. Jos ilmenee tai on aihetta epäillä, että valtaaja harjoittaa sellaista toimintaa, jossa luonnonsäteilystä ihmiseen kohdistuva säteilyalttius aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa, on valtaaja velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen.

Perustelut: Säteilylain 45 §:ssä säädetään luonnonsäteilystä aiheutuvan säteilyaltistuksen selvittämismuutoksen nojalla. Valtaaja on velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään tutkimustoiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillään kyseessä olevan säteilylaissa tarkoitettua säteilytoimintaa. Jos tutkimustoiminnassa luonnonsäteilystä ihmiseen kohdistuva säteilyaltistus aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa, on kyseessä säteilytoiminta. Yksittäistapauksessa Säteilyturvakeskus ratkaisee, onko toimintaa pidettävä säteilytoimintana.

16. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajoitukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä.

Lisäksi mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon

- rajoittamalla valtaukselle myönnettyä valtausaikaa ja sallittuja tutkimustoimenpiteitä sellaisiin tutkimuksiin, joista ei voida katsoa aiheutuvan mielipiteissä esitetyllä tavalla haitallisia vaikutuksia ympäristölle, luonnolle, ihmisten terveydelle, alueella harjoitettavalle elinkeinotoiminnalle, asumiselle, kalastukselle, metsästykselle tai alueen virkistyskäytölle
- tarkentamalla velvoitetta suorittaa tutkimustoimenpiteet mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa aiheuttaen
- viittaamalla yleiseen maaperän pilaamiskieltoon, jätteiden käsittelyä koskevaan vaatimukseen ja roskaamiskieltoon
- viittaamalla valtaajan velvollisuuteen saattaa valtausalue ympäristöllisesti tyydyttävään tilaan ja yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon
- ottamalla huomioon erityisesti Säteilyturvakeskuksen antama lausunto ja viittaamalla luonnonsäteilyä koskevaan säteilyaltistuksen selvittämiselvelvollisuuteen
- velvoittamalla valtaajaa ilmoittamaan tutkimuksen kohteena olevan alueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajalle tai haltijalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, jolloin maanomistajalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista mahdollisesta vahingosta tai haitasta
- velvoittamalla valtaajaa ilmoittamaan tutkimuksen kohteena olevalla alueella toimivalle paliskunnalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä
- viittaamalla valtaajan velvollisuuteen noudattaa muuta voimassa olevaa lainsäädäntöä ja täsmentämällä velvoitetta mainitsemalla keskeiset säädökset

Lisäksi todetaan seuraavaa:

- Kun otetaan huomioon Säteilyturvakeskuksen lausunto ja valtaajalle asetettu velvollisuus ilmoittaa tutkimustöistä paliskunnalle (lupamääräys 5), valtausoikeuden myöntämiselle ei ole paliskunnan tai Paliskuntain yhdistyksen lausunnoissa tarkoittamia esteitä.
- Tutkimustoiminnan ei katsota aiheuttavan sellaisia haittoja muuksi pohjavesialueeksi luokitellulle pohjavesialueelle tai pienvesistöille, että niitä varten olisi annettava erillinen määräys. Lupamääräyksen 9 maaperän pilaamiskielto ja lupamääräyksen 16 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen katsotaan riittäväksi.
- Metsäntutkimuslaitoksen tutkimuskoealoja ja METSO-toimintaohjelmaan mukaisia kohteita kohteita koskevaa erillistä lupamääräystä ei ole tarpeen antaa. Valtaajan on lupamääräyksen 4 mukaisesti otettava yhteyttä Metsähallitukseen ennen tutkimustöiden aloittamista. Tällöin on mahdollista sopia toimintatavoista, joilla valtaaja ottaa kohteiden erityispiirteet huomioon. Samalla voidaan hakea tutkimuksiin tarvittavat Metsähallituksen luvat.

Valtaajan on otettava tutkimustöissään huomioon myös Metsähallituksen mainitsemat pienen kämpän rauniot, jotta kohde säilyisi koskemattomana. Ottaen huomioon lupamääräykset ja päätöksessä sallitut tutkimustoimenpiteet ei valtaajalle ole tarpeen asettaa kulttuuriperintökohteiden inventointivelvollisuutta.

- Viitaten Säteilyturvakeskuksen antamaan lausuntoon ja lupamääräykseen 15 valtaajalle ei ole tarpeen antaa määräystä käyttää suljettuun kiertoon perustuvaa kairausmenetelmää. Lisäksi viitataan kairaus- ja muun jätteen osalta lupamääräyksiin 7 ja 9.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki 17.9.1965/503

Kaivoslaki 10.6.2011/621

Kaivosasetus 17.12.1965/663

Poronhoitolaki 14.9.1990/848

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Hallintolaki 6.6.2003/434

Laki kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 23.6.1975/107 v. 1976 (SopS 7/1976)

Vesilaki 19.5.1961/264

Säteilylaki 27.3.1991/592

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukematta. Valitusaika päättyy **30.11.2011**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus
käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi
postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi
puhelin: 010 36 42900
telekopio: 010 36 42995
sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Karsikkovaara 1-17, Rompas 1-46, Kaunismaa 1-47

